

INFLUENȚA SFÂNTULUI GRIGORIE PALAMA

Preot dr. Valentin Bugariu

Proclamarea Anului 2022, drept *Anul Pomagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al sfinților isihasți: Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*, oferă tuturor creștinilor posibilitatea de a spori rugăciunea și de a-i cinsti pe sfinții ei.

Cel care a influențat prin învățătura sa lumea este Sfântul Grigorie Palama (1296-1359). S-a păstrat o astfel de mărturie consemnată de Mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania și legată de activitatea grupului religios și cultural „Rugul Aprins” de la mănăstirea bucureșteană Antim (1946-1948) și care a schimbat nu doar viața, ci și opera poetului Vasile Voiculescu. Iată consemnarea: „Vara, sub nukul cel mare din grădina Antimului, zelosul neofit (Sandu Tudor n.n.) ținea lungi și stufoase prelegeri despre doctrina palamită, noutate – mai întâi tematică – menită să atragă interesul nu numai al celor din tagmă, dar și pe al unor scriitori, dintre care nu au lipsit Al. Mironescu, Ion Marin Sadoveanu, V. Voiculescu și, pentru scurtă vreme, Ion Barbu. Se pare că atunci și acolo a avut Voiculescu revelația unei alte dimensiuni a spiritului și de acolo și-a deprins noile sale lecturi și meditații, cu efecte radicale în poezia lui de mai târziu” (Valeriu Anania, *Rotonda plopilor aprinși*, Editura Florile Dalbe, București, 1995, p. 217).

Vom încerca în cele ce urmează să ilustrăm două din contribuțiile Sfântului Grigorie: despre

Rugăciune și vederea lui Dumnezeu:

Cei care se roagă cu mintea cu adevărat trebuie să fie nepătimași și să fi lepădat legătura cu lucrurile aflate la mijloc (între ei și Dumnezeu), căci numai așa pot ajunge la rugăciunea netulburată; iar cei ce n-au ajuns la această măsură (a nepătimirii), dar se silesc spre ea, trebuie să treacă peste împătimirea de plăcere (dulcea împătımire) ca să se libereze cu totul de împătımire.

Este vorba despre rugăciunea săvârșită din minte în inimă, rugăciune care ajută să se întărească în inimă gândul permanent la Iisus Hristos și care curăță și sfințește prin acest gând toate cugetările și simțurile și îndreaptă toată activitatea spre împlinirea poruncilor lui Hristos. Mintea este liturghisitorul, iar inima este altarul pe care aduce lui Dumnezeu jertfa

tainică a rugăciunii, cum exprimă așa de frumos Paisie de la Neamț.

Rugăciunea adevărată, presupune supunere către Dumnezeu și către părintele duhovnicesc. Această supunere îl eliberează pe monah de legăturile cele rele ale veacului acestuia, de griji și de pasiuni, îl face constant să urmărească binele.

Cât privește rostirea rugăciunii lui Iisus, unii, zice Grigorie Sinaitul, recomandă să fie spusă cu gura, alții cu mintea. Eu recomand și una și cealaltă ne spune Sf. Grigorie Palama. Căci uneori nu poate mintea să spună, fiind copleșită de griji, alteori nu poate gura. De aceea trebuie

să te rogi cu amândouă, și cu gura și cu mintea.

Rugăciunea adevărată este o lucrare perpetuă produsă de har în inimă și înrădăcinată în suflet, un izvor de bucurie care atrage spre sine mintea și o scoate de sub închipuirile multiple și profane; iar bucuria duhovnicească din ea se revarsă și asupra trupului, lucrând în trup, dar rămânând totuși duhovnicească.

Harul Duhului prin mijlocirea sufletului trece și la trup și-l îndumnezeiește, abătându-l de la cele rele. Fața lui Ștefan lumina ca fața unui înger. Pătimea deci și trupul cele dumnezeiești. Iată o pătimire și o lucrare comună trupului și sufletului, care nu e un pron ce lipsește sufletul de cele trupește și pământești, ci o legătură care înalță trupul spre Dumnezeu. Acesta e caracterul lucrărilor misterioase din trupul celor dedați cu isihia.

Practicarea Rugăciunii interioare duce la vederea lui Dumnezeu care devine accesibil omului prin energiile necreate. Vederea desăvârșită a divinității, ce devine perceptibilă ca lumina necreată care este divinitatea, e misterul „zilei a opta”, aparține veacului viitor în care Îl vom vedea pe Dumnezeu față către față.

Tot acest demers duhovnicesc se poate rezuma la o experiență practică și personală a dialogului dintre om și Dumnezeu caracterizat prin cunoaștere, accesibilitate și comuniune. Poziția teologică a Sfântului Grigorie Palama poate fi rezumată în următoarele trei puncte:

Cunoașterea lui Dumnezeu este o experiență dată tuturor creștinilor prin Botez și prin continuarea lor participare la viața Trupului lui Hristos, în Euharistie. Ea presupune participarea omului întreg în rugăciune și slujire. În felul acesta ea devine nu numai o experiență intelectuală, ca în scolastică, doar a minții, ci și „un simț duhovnicesc”. În rugăciune, în Sfintele Taine, omul este chemat la participare la viața divină, care este adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu.

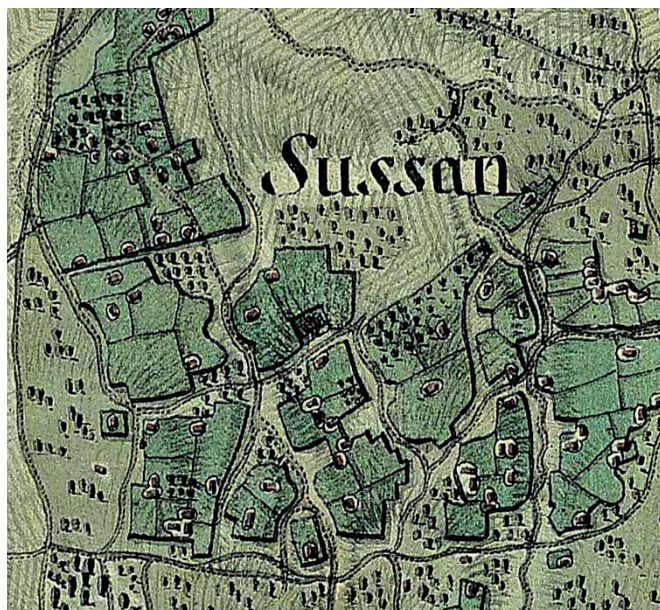
Dumnezeu este total inaccesibil în ființa Sa atât în viața aceasta cât și în cea viitoare. Dar tăria cu care Palama afirmă inaccesibilitatea ființei lui Dumnezeu, merge la el în paralel cu afirmarea puternică a îndumnezeirii și participării la viața dumnezeirii ca țel original al existenței umane.

Comuniunea cu Dumnezeu nu se realizează la nivelul ființei, ci la nivelul energiilor: unirea după ființă (în cadrul Sfintei Treimi); unirea după ipostas (cele două firi în Hristos) și unirea după energii (îndumnezeirea oamenilor).

Prin această apropiere, prin cunoaștere și comuniune de Dumnezeu, omul este întărit în vocația de mărturisitor în lume. Avem exemplul grăitor al membrilor Rugului Aprins, clerici, monahi și credincioși care au fost întăriți cu această vocație și ne-au lăsat mărturie despre trăirea, cu bucurie, a credinței în vremuri de prigoană pentru aceasta.

SUSANI – COMUNITATE, BISERICĂ, ȘCOALĂ CONFESIONALĂ. REPERE MONOGRAFICE

prof. dr. Dumitru Tomoni

Susaniul a fost locuit din cele mai vechi timpuri, lucru confirmat de cercetările arheologice sistematice efectuate în perioada 1965-1973, ce au scos la iveală o așezare de la sfârșitul epocii bronzului și un interesant sanctuar de la începutul primei epoci a fierului¹. Cercetările arheologice cu caracter preventiv efectuate pe autostrada Lugoj-Deva au localizat în punctul numit Săliște, la hotarul dintre satele Susani și Leucușești, în câmpia aluvionară de pe malul stâng al râului Bega, existența unei așezări medievale timpurii, databile în secolele VII/VIII–IX, cu locuințe adâncite în pământ, gropicu resturi menajere, gropi din care s-a extras lutul, gropi de pomi, o fântână, șanțuri înguste de drenaj a apei pluviale, vizuini și alveolări naturale².

¹ „Orizont” Timișoara, nr. 37 din 7 sept. 1978, p. 8; Sabin Adrian Luca, *Descoperiri arheologice din Banatul românesc - repertoriu*, Sibiu, 2006, p. 238

² Ovidiu Bozu, Daniela Tănase, Ana Cristina Hamat, Dimitrie Negrei, *Așezarea medievală timpurie din punctul Săliște, sat Susani, comuna Traian Vuia, județul Timiș*, „Banatica”, nr. 26-1, 2016, p. 332

Situată în partea de nord-est a județului Timiș, la 18 km vest de orașul Făget, în lunca brăzdată de râurile Bega, Glavița și Sărazul, localitatea a fost consemnată în documente în diferite forme: 1596 Zuzany, 1598 Zwzany, 1599 Zuzan, 1690-1700 Susagnj, 1717 Susanne, 1785 Suschan, 1828 Szuszan, 1851 Szuszány, 1913 Bégaszutszány³.

Numele vine de la grupul situat în partea de sus a așezării⁴.

Satul este amintit în anul 1596 în districtul Bujor, comitatul Hunedoara. În 1598, cu ocazia introducerii în posesie a lui Ștefan Török pe mai multe proprietăți asistă și iobagii din Susani:

SIGILIU DIN 1834

³ Coriolan Suciu, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. 2, București, Editura Academiei, 1968, p. 152; Ioan Hațegan consideră prima atestare în anul 1469 sub numele de Zurdok, fără a preciza sursa documentară. (Ioan Hațegan, *Dicționar istoric al așezărilor din Banat: sec. XI-XX. Atestări documentare și cartografice*, Timișoara, Editura Artpress și Banatul, 2013, p. 346

⁴ Remus Crețan, Vasile Frățilă, *Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2007, p. 401

Stepan Benedek, Czigul Lupei și Ioviță Laicul⁵. La 3 septembrie 1599, Andrei Bathory, principele Transilvaniei, îi poruncește lui Andrei Barcsai de Bârcea Mare, banul Caransebeșului și Lugojului, să-i repună pe Mihai Balotă și pe Iacob Tărăk în stăpânirea satelor Susani, Jupani și Paulest din districtele Bujor și Fârdea, care fuseseră donate fără niciun temei lui Sigismund Szarmasagi⁶. La 16 decembrie 1599, Mihai Viteazul, pentru slujbe credincioase, donează lui Mihail Balota și Francisc Török posesiunile din satele Susani, Jupani, Paulest și Cliciova din comitatul Timiș⁷.

Marsigli consemnează la 1690-1700 oiconimul *Susagnj* în districtul Făget, iar Conscriptia din 1717 indică și satul *Susanne*, format din 20 de case.

Dacă în anul 1776 Susaniul avea 78 de case⁸, peste aproape un secol, în 1869 avea 118 case și 540 locuitori, din care 536 ortodocși⁹, în 1880 avea 126 case și 537 locuitori, toți ortodocși¹⁰; în 1900 avea 140 case și 717 locuitori, din care 682 ortodocși¹¹; în 1910 avea 181 case și 940 locuitori, din care 729 ortodocși¹²; în 1930 avea 624 locuitori, din care 600

5 Pesty Frigyes, *Krassó vármegye története*, II-2, Budapesta, 1884, p. 235

6 Costin Feneșan, *Diplomaticum Banaticum*, vol. II, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2017, p. 200

7 Adrian Magina, *Documente privind comitatul Timiș la finalul secolului al XVI-lea – începutul secolului al XVII-lea*, în „Banatica”, nr. 29, 2019, p. 109-110

8 I.D. Suci, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1980, p. 378

9 *Recensământul din 1869. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, Presa Universitară Clujeană, 2008, p. 320-321

10 *Recensământul din 1880. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Editura Staff, 1997, p. 351

11 *Recensământul din 1900. Transilvania*, coordonator Traian Rotariu, București, Editura Staff, 1999, p. 605-606

12 Varga E. Árpád, *Statistică recensăminte după structura confesională, jud. Timiș 1869 – 2002*, p. 70 (<http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002/tmfeloz.pdf>)

ortodocși¹³; în 1992 avea 417 locuitori, din care 357 ortodocși¹⁴; în 2002 avea 373 locuitori, din care 302 ortodocși¹⁵ și în 2011 avea 319 locuitori, din care 257 ortodocși¹⁶.

Din punct de vedere administrativ, în sec. al XVI-lea făcea parte din districtul Bujor, la sfârșitul secolului al XVII-lea din districtul Făgetului¹⁷, după instaurarea stăpânirii habsburgice în Banat aparținea districtului Lugoj și cercului administrativ Făget¹⁸, în 1779 făcea parte din comitatul Caraș, plasa Căpâlnaș¹⁹, iar după 1881 din comitatul Caraș-Severin, plasa Bega. De la 1919 face parte din județul Caraș-Severin, plasa Beghei (Balint), secretariatul cercual Sudriaș²⁰. Din anul 1950, după aplicarea legii de regionalizare și raionare administrativă a României satul Susani făcea parte din comuna Cliciova, raionul Lugoj, iar după înființarea raionului Făget, din acest raion²¹. Din anul 1968, când în baza noii legii de împărțire administrativ-teritorială nr. 2/1968 sunt desființate raioanele și regiunile și se înființează județul Timiș, satul Susani face parte din acest județ, comuna Traian Vuia, alături de Sudriaș, Săceni, Surducu Mic, Jupani și Traian Vuia, situație ce se menține și astăzi.

Satul Susani a cunoscut atât greutățile Marelui Război cât și ororile săvârșite de Garda Maghiară din Făget, la începutul lunii noiembrie 1918²². În ziua de 6 noiembrie 1918, Garda Maghiară din Făget a tras în mai mulți localnici ce intenționau să ducă la școală și primărie lemnele aflate în gara din Susani, tragicul eveniment soldat cu 19

13 *Ibidem*

14 *Ibidem*

15 *Ibidem*

16 Direcția Regională de Statistică Timiș, adresa nr. 378/22.01.2021

17 Pavel Binder, *Lista localităților din Banat de la sfârșitul secolului al XVII-lea*, în „Studii de istorie a Banatului”, vol. II, Timișoara, 1970, p. 66

18 J. J. Ehrler, *Banatul de la origini până acum (1774)*. Prefața, traducere și note de Costin Feneșan, Timișoara, Editura Facla, 1982, p. 143

19 Maria Vertan, *Organizarea administrativ-teritorială a Banatului istoric în perioada 1716-1860*, în „Analele Banatului”, s. n., arheologie – istorie, XXI, Timișoara, 2013, p. 367

20 C. Martinovici și N. Istrati, *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Cluj, Institutul de arte grafice „Ardealul”, 1921, p. 18

21 Valeriu Ureche, *Administrația județului Timiș la 30 de ani (1968-1998)*, Timișoara, Editura „Augusta”, 1998, p. 82

22 Dumitru Tomoni, *Susani, drama unui sat bănățean la sfârșitul marelui război*, în „Analele Banatului”, an. III, nr. 3, Arad, „Vasile Goldiș” University Press, p. 401-418

morți – 14 din Susani și 5 din Jupani –și 3 răniți fiind consemnat de un martor ocular, studentul Octavian David²³.

BISERICA

A existat o biserică de lemn înainte de anul 1772, ce a primit antimis în anul 1819 de la episcopul Ștefan Avacumovici (1801-1822). Cea mai veche matricolă a bisericii datează din anul 1780.

A doua biserică a fost construită tot din lemn în anii 1831-1849 și a fost sfințită în anul 1856²⁴. Evenimentul s-a petrecut după cel puțin 15 ani de preocupări și de muncă, întrucât aflăm că în 1836 au fost dați 220 fl. drept căpară maistorilor angajați pentru a înălța edificiul de cult. Biserica a fost dăruită în anul 1927 când o parte din lemne s-au folosit la clădirea primăriei.

²³ A fost fiul cel mare al învățătorului din Susani, Ioan David. În 1918, student fiind, s-a întors în sat, devenind martor ocular al acestor evenimente. Peste ani, le-a consemnat și le-a publicat în "Calendarul Tănase Călpac", al cărui editor era. Intrând în diplomatie, a ocupat funcții importante, inclusiv pe cea de ministru plenipotențiar al României în diferite capitale ale Europei. (Aceste însemnări mi-au fost oferite de profesorul Ioan Ionescu din Balinț și fostul secretar al Primăriei Sudriaș, Nicolae Tuțac)

²⁴ Nicolae Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor medievale din Banat*, Timișoara, Editura Mitropolia Banatului, 1973, p. 142

În anul 1913 enoriașii parohiei Susani au hotărât să zidească o nouă biserică de cărămidă, dar din cauza războiului și a costurilor ridicate, preotul paroh Samson Petric îi trimite în Ardeal pe Nicolae și Dionisie Dobândă, pentru strângere de fonduri. Cu ajutorul sumei adunate se finalizează locașul bisericii, în anul 1920²⁵.

Biserica cu hramul „Nașterea Născătoarei de Dumnezeu”, este în formă de navă, cu pereți masivi, turnul situându-se peste pronaos, fiind construită din cărămidă de fabrică, acoperită ce eternit iar turnul cu tablă. Iconostasul este din cărămidă și pictat în ulei. Lăcașul are lungimea de 27 m, lățimea de 12 m și înălțimea turnului de 27 m. Lucrarea a fost făcută de antreprenorul Ioan Giuchici din Lipova. Biserica a primit antimis în anul 1916 din partea episcopului Miron Criste și a fost sfințită în 26 octombrie 1920 de către Sebastian Olariu, protopopul Făgetului.

Toate clopotele bisericii au fost rechiziționate de către autoritățile maghiare în timpul Primului Război Mondial. De aceea, prin implicarea preotului Samson Petric, a capelanului Miron Petric, a învățătorului Ioan David și a altor fruntași

²⁵ Arhiva Mitropoliei Banatului, *Fond micromonografii*, dosar Cronica parohiei Susani întocmită de Miron Petric

ai satului, credincioșii au achiziționat în anul 1928 trei clopote – de 270 kg., de 130 kg. și de 75 kg. – plătind 75. 000 de lei²⁶.

Biserica a fost pictată în anii 2004-2008 de către Mariana și Adrian Curelici din Lugoj, când s-au făcut și reparații interioare și exterioare, finalizate în 27 septembrie 2009, când prin vizita P.S. Paisie Lugojanul a fost binecuvântată strădania credincioșilor din satul Susani.

În 6/19 octombrie 1911 parohia a fost vizitată de episcopul Caransebeșului, Miron Cristea. Episcopul și suita au fost urmați „de întreg satul (nici chiar evreul satului n-a lipsit) întră în sf. biserică, veche, de lemn, dară altcum largă încăpătoare”, unde se face slujba. Apoi se vizitează școala, „un edificiu pompos” și locul unde se va ridica noua biserică, pentru care sunt făcute toate pregătirile, iar masa este servită la preotul Samson Petric²⁷.

În 18 august 2016 parohia a fost vizitată de ÎPS Ioan, mitropolitul Banatului.

În curtea bisericii se află două cruci de marmură spre cinstirea memoriei eroilor Gheorghe Mitar, mort în anul 1941 pe frontul rusesc și sergent major Partenie Remeșan (24 ani), mort în 12 noiembrie 1944 la Dány (Ungaria).

Cărți vechi: Penticostar (1729), Cazanie (1793)

Corul. Este menționat în anul 1880²⁸. În 1898, conform anunțului publicat de protopopul Sebastian Olariu în „Foaia Diecezană”, se căuta un dirijor. Parohia organizează un concurs pentru angajarea unui învățător care, „dacă va înființa și conduce un cor vocal va fi remunerat separat²⁹”. Între anii 1914-1922 corul a fost dirijat de Octavian David, apoi de țăranul Iosif Berzava.

Cimitirul este situat la marginea satului, unde își dorm somnul de veci și preoții: Pavel Galiciu, Ioan Albai, Vichentie Mezinca și Samson Petric.

Eroi. În perioada interbelică, în memoria eroilor căzuți în Marele Război, s-a amplasat o cruce din lemn în fața bisericii. În anul 1988 s-a ridicat tot în fața bisericii un monument al eroilor căzuți în cele două războaie mondiale. Căzuți în Primul Război Mondial: Nicolae Savulescu, Toma Drinovan, Iosif Băsăștean, George Dobândă, Petru Opronescu, Ioan Andreescu, George Andreescu, Nicolae Ciulănescu, Ioan Medrea, Petru Săvulescu, Valeriu Dărăbanț, Nicolae Măgurean, Dionisie Dobândă, Valeriu Oprițescu, Dionisie Miculescu, Nicolae Ardelean, Petru Popovici, Petru Crăciunescu, Iosif Bojin, Iosif Opronescu, Petru Ardelean, Zenovie Ardelean, Ioan Iacobescu, Valeriu Ciurescu, Ambrozie Ișfănescu, Traian Ișfănescu, Petru Murărescu, Ioan Luminos, Ioan Lupulescu, Valeriu Lupulescu, Nicolae Bojin, Petru Bojin, Iosif Oprițescu, Dionisie Ardelean, Zenovie Murărescu³⁰. Căzuți în al Doilea Război Mondial: Petru Boian, Nicolae Otescu, Petru Neagu, Ioan Neagu, Mihai Opronescu, George Mitar, Valeriu Berzava, Partenie Remeșan, Ioan Opronescu, George Subțire, Nicolae Sintescu, Dionisie Suci, Iosif Răchișan. În curtea bisericii familiile au ridicat două cruci de ciment și marmură în memoria eroilor Gheorghe Mitar,

²⁸ Dumitru Jompan, *Coruri din Banat. Lexicon, vol. III (S-Z)*, Brașov, Editura Mecatrin, 2017, p.

²⁹ „Foaia Diecezană”, an. XIII, nr. 31 din 2 august 1898 st.v., p. 7

³⁰ Muzeul Banatului, *Fond Ilieșiu*, dosar Susani; Arhiva Mitropoliei Banatului, *Fond micromonografii*, dosar Cronica parohiei Susani întocmită de Miron Petric

²⁶ *Ibidem*

²⁷ „Foaia Diecezană”, an. XXVI, nr. 44 din 30 octombrie/12 noiembrie 1911, p. 6

căzut în anul 1941 pe frontal de răsărit și sergent major Partenie Remeșan, căzut în 1944 pe frontal din Ungaria.

Sucesiunea preoților

Andrei Ioanovici (1767-1776). Născut la Utvin, a fost primul preot consemnat într-un document, statistica eparhiei Timișoara din 11 iunie 1767³¹. A fost hirotonit la 1 mai 1765. Numele său apare și în conscripția din anul 1776³².

³¹ I. D. Suci, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timișoara, Edit. Mitropolia Banatului, 1980, p. 311

³² *Ibidem*, p. 377

Avram (1785).

Pavel Galici (1824-1868). A fost și asesor consistorial și a coordonat lucrările de construire a celei de-a doua biserici cunoscute în Susani. În 1824 a fost prenumerant la *Istoria universală* a lui Pavel Kengheleț³³, iar în anul 1830 la *Antropologia* lui Pavel Vasici (1830)³⁴.

Antonie Galici, era fiul lui Pavel Galici, fiind și capelanul acestuia în momentul construirii

³³ Ioan Cipu, *Prenumeranții din Banat la cărțile de patrimoniu românești cu caracter laic, tipărite la Buda*, în „Supliment istoric al revistei Suflet nou”, an. XI, nr. 23, 2015, p. 13

³⁴ *Ibidem*, p. 18

bisericii și probabil succesorul acestuia. A absolvit teologia la Preparandia din Arad în anul școlar 1842/1843³⁵.

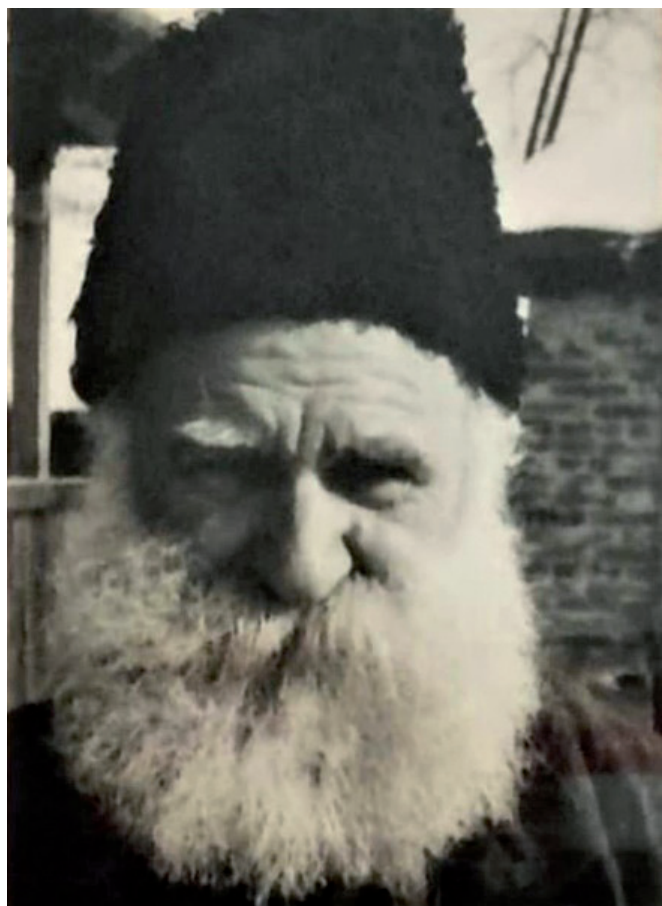
Gherasim Mezinca

Ioan Albai. Este înmormântat în cimitirul parohiei Susani.

Vichentie Mezinca (1878) Este înmormântat în cimitirul parohiei Susani.

Adam Treica (ante 1888-1890). Absolvent al Școlii Clericale din Vârșeț, a fost hirotonit de episcopul Ioan Popasu³⁶. În 1888 era administrator parohial în Susani, iar Samson Petric era capelanul său³⁷. A avut un băiat și 4 fete.

Samson Petric (1890-1939). S-a născut la Surducu Mic în 12 iunie 1865, în familia țăranilor Rebeca și Iosif Petric, fiind botezat de preotul Simeon Popescu, tatăl inventatorului Traian Vuia.

SAMSON PETRIC

³⁵ Teodor Botiș, *Istoria Școalei Normale (Preparandia) și a Institutului teologic ortodox român din Arad*, Arad, Editura Consistoriului, 1922, p. 688

³⁶ Arhiva Episcopiei Caransebeșului, doc. 18/1890

³⁷ „Calendarul Românului” pe anul 1889, Caransebeș, Editura Diecezană, 1888, p. 53.

A urmat studii teologice la Institutul Teologic din Caransebeș. Vorbitor de germană și maghiară, a fost hirotonit în anul 1887, de către episcopul Ioan Popasu. S-a implicat decisiv în construirea bisericii actuale.

MIRON PETRIC

Miron Petric (1939-1971), capelan din 1926. S-a născut la 12 august 1897 la Susani, fiind fiul peotului Samson Petric și al Ecaterinei Petric. Școala primară în satul natal, iar teologia la Institutul Teologic din Caransebeș (1920-1923). A decedat la Reșița în 5 aprilie 1977, fiind înmormântat în cimitirul ortodox din Lugoj, alături de fratele său, Samson Petric jr., fost preot în Găvojdia.

Ioan Irimescu (1971-1981). Născut în 25 august 1950, a absolvit în 1971 Seminarul Teologic din Caransebeș. La 1 octombrie 1971 a fost numit preot în Susani. Pleacă la Slatina Nera. Demisionează la 1 septembrie 1981. Reîncadrat în 1 martie 1983. Demisionează la 1 iulie 1985, este reîncadrat la 1 februarie 1987 și destituit definitiv la 1 decembrie 1987.

Ioan Montoiu (1981-1986). Născut în 7 mai 1952, a absolvit în 1975 Seminarul Teologic din Caransebeș.

Ioan Lupa (1986-1993). A absolvit în 1986 Seminarul Teologic din Caransebeș.

Dimitrie Popovici (1993-1994)

Miron Zepa (administrator parohial 1996-2002). Născut în 11 decembrie 1955, a absolvit în 1975 Seminarul Teologic din Caransebeș. Preot în Sărăzani (1979-1993), Jupani (1993-2013) și Bârna (din 2013).

Cristian-Ionel Ienea (2002-și în prezent). Născut la 12 februarie 1976 în Făget. Studii teologice la Seminarul Teologic din Caransebeș (1981-1996) și la Facultatea de Teologie Ortodoxă Arad (1996-2000).

Avram (1785), Zenovie Baca, Damaschin Ștefan, Rabinovici Mihai, Moise Ghergar.

Școala confesională

La 24 mai 1774, împărăteasa Maria Tereza sancționa Regulile directive pentru îmbunătățirea învățământului din școlile elementare sau triviale sârbești și românești reunite, prima lege menită să organizeze și să îmbunătățească învățământul elementar (trivial)³⁸. În același an, în lista școlilor primare înființate în ținutul Timișoarei figurează și școala din Cliciova, unde învățau și copiii din Susani³⁹. În tabelul întocmit de Teodor Iancovici, directorul școlar din Timișoara, la 20 Ianuarie 1777, s-au cerut rechizite școlare și pentru școala din Cliciova cu filia Susani⁴⁰. În 1785 copiii din Susani, alături de cei din Jupani, învățau la școala de centru din Sudriaș⁴¹. În anul școlar 1834/1835 din 35 copii de vârstă școlară (20 băieți și 15 fete) frecventau școala 16 băieți și 12 fete⁴².

³⁸ Victor Țircovnicu, *Istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 128-129.

³⁹ I. D. Suci, Radu Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timișoara, Edit. Mitropolia Banatului, 1980, p. 340

⁴⁰ Victor Țircovnicu, *Istoria...*, p. 140

⁴¹ Petru Radu, Dimitrie Onciulescu, *Contribuții la istoria învățământului din Banat până la 1800*, București, Editura Litera, 1977, p. 296

⁴² Vasile Popeangă, *Rețeaua școlilor confesionale ortodoxe din Banat și Crișana în anul 1834-1835*, în „Ziridava”, XV-XVI, 1987, p. 292

Sucesiunea învățătorilor

Ianoș Nicolaevici (1791). A fost învățător la școala din Sudriaș⁴³.

Ioan Nicolici (1792). A fost învățător la școala din Sudriaș.

Moise Marcu (1799).

Vincentiu Miloș (1834/1835).

Ioan Popovici (1840). Apare pe lista de prenumerați la *Epistolarul românesc* a lui Constantin Diaconovici-Loga⁴⁴.

Trifon Ciovecu (1869).

Ioan Toma (1869/1870).

Ioan Ivănescu/Iovănescu (1876-1879).

Atanasie Glava (ante 1888-1895). În 1888 era consemnat în „Calendarul Românului” ca învățător în Susani⁴⁵. În 1895 s-a pensionat. În anii 1895-1898 postul de învățător este declarat vacant. Câștigătorul concursului avea un salariu de 306 fl. v. a. și alte stimulente: pentru scripturistică 3 fl., pentru înmormântări 30 cr., cu liturgie 50 cr și locuință liberă în edificiul școlii cu grădină de 3/4 jugăr. Dacă învățătorul va înființa și conduce un cor vocal va fi remunerat separat⁴⁶.

Nicolae Ștefanovici (1896). A suplinat în acel an.

Ioan David (1899-1932). În aprilie 1932 s-a pensionat și s-a mutat la Cliciova.

Și la Susani, ani de-a rândul, atât în altar cât și la catedră au slujit generații de preoți și dascăli formați în cultul luminării poporului și promovării spiritualității românești. De aceea, chiar și o simplă înșiruire de nume reprezintă un binemeritat gest de prețuire și recunoștință.

⁴³ Petru Radu, Dimitrie Onciulescu, *Contribuții...*, p. 296

⁴⁴ Ioan Cipu, *Prenumeranți din Banat la cărți cu caracter laic (1831-1841). Partea a II-a*, în „Supliment istoric al revistei Suflet nou”, an. XII, nr. 24, 2016, p. 23

⁴⁵ „Calendarul Românului” pe anul 1889, Caransebeș, Editura Diecezană, 1888, p. 53.

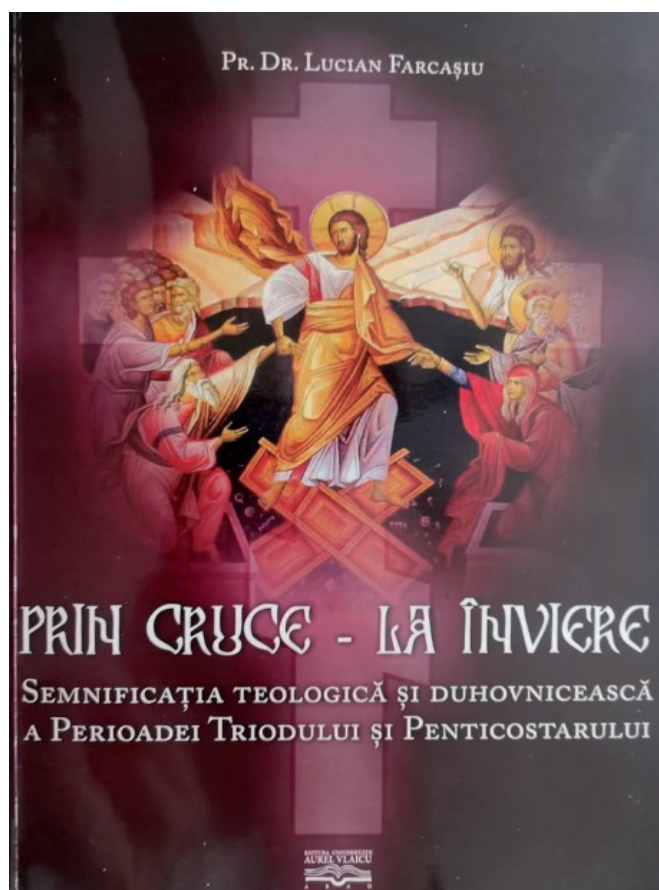
⁴⁶ „Foaia Diecezană”, an. XIII, nr. 31 din 2 August c. v., 1898, p. 6.

PREOT CONF. DR. LUCIAN FARCAȘIU, „PRIN CRUCE – LA ÎNVIERE. SEMNIFICAȚIA TEOLOGICĂ ȘI DUHOVNICEASCĂ A PERIOADEI TRIODULUI ȘI PENTICOSTARULUI”

Preot prof. univ. dr. Sorin Cosma

Autorul prezentului volum este conferențiar universitar la catedra de Liturgică, Pastorală și Artă creștină, din cadrul Facultății de Teologie „Ilarion Felea” din Arad.

Părintele Lucian Farcașiu este o personalitate binecunoscută în Biserica noastră prin participarea la simpozioanele naționale și internaționale (peste 100 de prezențe), cu studii publicate în volumele simpozioanelor naționale și internaționale; prin participarea la emisiuni religioase la radio și televiziune, precum și prin susținerea conferințelor

teologice și duhovnicești în parohii din țara sau în cadrul serilor duhovnicești ASCOR.

Din încredințarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Părintele Prof. Lucian Farcașiu a diortosit Penticostarul, care a văzut lumina tiparului în 2012. În același timp, Părintele Lucian Farcașiu este membru în comisia națională pentru alcătuirea catalogului Sfintelor Moaște din Patriarhia Română; membru în comisia națională de redactare a Dicționarului de Teologie Ortodoxă (Ed. Basilica, București, 2019 – coordonator la secția de Teologie Liturgică); membru în „*Dialogul teologic pentru tineret între tinerii teologi din Biserica Ortodoxă Română și Biserica Evanghelică din Germania*”.

Activitatea la catedră desfășurată două decenii (începută în 2002) de către Părintele Conf. Lucian Farcașiu si-a dovedit rodnicia prin cele peste 50 studii publicate în reviste naționale și internaționale, precum și cele 5 volume de Teologie Liturgică. În acest sens reținem teza de doctorat intitulată: „*Teologia iconografiei Praznicelor Împărătești din ciclul pascal*”. (Studiu istoric – liturgic, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2010, 368 p.); întregit cu vol. „*Teologia iconografiei Praznicelor Împărătești ale Mântuitorului Iisus Hristos, cu dată fixă*”. (Studiu istoric-liturgic, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2012, 460p). La acestea se adaugă volumele: „*Perioada Triodului pe înțelesul tuturor*”, (două ediții / 2013) și „*Perioada Penticostarului pe înțelesul tuturor*”, (două ediții / 2015). Acestea se completează cu actualul volum: „*Prin Cruce – la Înviere. Semnificația teologică și duhovnicească a perioadei Triodului și Penticostarului* (două ediții, Arad 2014; 2021).

O privire comparativă a volumelor anterioare privitoare la perioada Triodului și Penticostarului pe înțelesul tuturor, și a prezentului volum: „*Prin Cruce – la Înviere*”, oferă posibilitatea de a discerne deosebirea dintre ele, în sensul că primele două ediții „*pe înțelesul tuturor*”, au un caracter catehetic, având în vedere posibilitatea de înțelegere a oricărui credincios; pe când prezentul volum – având o perspectivă teologică și duhovnicească pentru cunoașterea de către credincioșii integrați în ritmul liturgic al vieții bisericești, a tainelor duhovnicești ale perioadei Triodului și Penticostarului, precum și mistagogiei acestora – reprezintă un studiu care reunește cele două perioade printr-o elaborare comparativă și adăugită, după normele academice de cercetare și expunere.

Referitor la prezentul volum, înainte de a-i parcurge cuprinsul, cititorul este plăcut impresionat de însuși titlul formulat sugestiv, cum nu se putea mai bine: „*Prin Cruce – la Înviere*”, pe măsură să prezinte întreaga semnificație teologică și duhovnicească a perioadei Triodului și Penticostarului, două cicluri liturgice distincte dar în același timp în unitate și complementaritate cauzate și condiționate reciproc prin Crucea, Jertfa și Învierea Fiului lui Dumnezeu adusă o dată și pentru totdeauna spre mântuirea lumii. Astfel, legătura dintre perioada Triodului și cea a Penticostarului este dată de faptul ca prima ascunde în mod anticipativ pe cea de a doua, în sens că timpul pocăinței și al așteptării este corelat organic și funcțional cu timpul bucuriei și al împlinirii, precum moartea Mântuitorului este un laborator al învierii Sale și o cheazășie a învierii noastre, după cum glăsuiește preotul liturghisitor: „*Mormântul Tău, izvorul învierii noastre...*”

Încă de la început autorul pune în valoare elementele definitorii temei, și în același timp, esența și perspectiva întregii expuneri ce urmează să fie detaliată în multiplele și variatele moduri de exprimare a spiritualității liturgice și rânduielilor tipiconale specifice Bisericii Ortodoxe.

Urmând acest demers ideatic, prin asocierea celor două perioade, a Triodului și a Penticostarului într-o dezbatere comparativă, se evidențiază relația de complementaritate dintre ele, precum Crucea și Jertfa Mântuitorului corelată organic

și funcțional cu Învierea Sa din morți. În acest sens, autorul precizează: „Jertfa Mântuitorului de pe cruce, înscrisă în slove dumnezeiești în cartea de cult numita Triod, ar rămâne fără finalitate dacă nu s-ar împlini desăvârșit în perioada liturgică a Penticostarului, adică în perioada care doxologește minunea învierii Sale din morți. Abia din perspectiva învierii, Jertfa lui Hristos capătă o valoare răscumpărătoare, pentru că nu este jertfa unui simplu om ci a Fiului lui Dumnezeu întrupat pentru mântuirea întregii creații, din păcat și moarte. Prin cruce, Hristos se îndreaptă către biruința Sa în Sfânta Înviere, și odată cu El, a întregului neam omenesc” (p. 5).

Această indisolubilă legătură dintre Cruce și Înviere se reflectă și se concretizează pe plan duhovnicesc în viața credincioșilor, în sensul că „fără asceză, adică fără curăția persoanei, prin lupta împotriva patimilor și prin răstignirea duhovnicească din vremea Postului Mare, bucuria sărbătorilor Sfintelor Paști ar rămâne pur lumească, neputând fi întemeiată pe bucuria veșnică a celor care au trecut din moarte la viață”. Iar această „*trecere*”, putând fi numită „*Paști*”, perioada Triodului definește „*un Paști al Crucii*”, ca trecere prin Crucea lui Hristos „*din moarte la viață*”, iar perioada Penticostarului un „*Paște al Învierii*”, adică al trecerii noastre „*de la pământ la cer*”, din lumea aceasta către veșnicia Împărăției lui Dumnezeu.

Complementaritatea dintre perioada Triodului și cea a Penticostarului, ca relație: *pregătire – împlinire și desăvârșire* în perioada dintre Paști și Rusalii, se evidențiază concret în participarea credincioșilor la viața Bisericii, în sensul că „Postul Mare este un timp al *curățirii* și al *pregătirii* pentru primirea Sfintei Împărtășanii, fapt care se împlinește în Liturghia pascală, când toți credincioșii care au postit, pregătindu-se, se împărtășesc cu Trupul și Sângele Domnului. Acest fapt deschide perioada Penticostarului ca un timp al bucuriei, al pregustării din Împărăția lui Dumnezeu, a cărui imagine o constituie faptul împărtășirii euharistice”. În acest sens se poate pune în valoare ceea ce se numește „*postul ascetic*” și „*postul euharistic*”. Dacă postul euharistic este postul Bisericii întregi în așteptarea Mirelui, adică a dorului după împărtășirea cu Trupul și Sângele

Domnului, postul ascetic este un post al creștinului în Biserică. Perioada Triodului, a Postului Mare, este pregătitoare în vederea împărtășirii în ziua Paștilor, ca o încununare a luptei duhovnicești prin înviere împreună cu Hristos.

Aceste elemente duhovnicești specifice fiecărei perioade se concretizează în viața liturgică a credincioșilor, în sens că în perioada Triodului este cultivată starea de pocăință, promovând rugăciunea smerită, metaniile, îngenunchierile, lecturile biblice și patristice, a catehezei și meditației în contextul accentuării înfrânării prin postire; pe când perioada Penticostarului exprimă liturgic bucuria pascală, prin imnele de biruință a vieții asupra morții, a postirii mai degajată, fără metanii și cu mai puține îngenunchieri...

Pe temeiul acestor considerații teologice și duhovnicești, autorul vine într-o vastă expunere din „Introducere” (p. 7 - 59) prin identificarea lor în viața liturgică a Bisericii, analizând amănunțit simbolismul numerelor în Triod și Penticostar și structura formală a celor două perioade liturgice (p. 8 - 15); *Caracteristicile generale ale slujbelor din perioada Triodului și Penticostarului* (p. 16 - 18); *Slujbele și rânduielile specifice Triodului și Penticostarului* (p. 18 - 27); *Dimensiunea ascetică a slujbelor Postului Mare și bucuria liturgică din perioada Penticostarului* (p. 27 - 35); *Lecturile biblice și patristice în rânduielile liturgice ale Triodului și Penticostarului* (p. 35 - 48); *Rânduiala postirii în Triod și în Penticostar și semnificația teologică și duhovnicească a acestei rânduieli* (p. 49 - 59).

Parcurgând *Cuprinsul lucrării*, reținem că studiul este structurat în două părți. Prima parte se referă la *perioada Triodului ca vreme a nevoinței duhovnicești* (p. 61 - 237) și cuprinde trei capitole în care este analizată *semnificația teologică și duhovnicească a duminicilor premergătoare Postului Mare; a săptămânilor și duminicilor Postului Mare, și a săptămânii Sfințelor Pătimiri*.

Partea a doua, intitulată: „*Penticostarul și spiritualitatea Bisericii Ortodoxe* (p. 237 - 428) evidențiază faptul că „perioada Penticostarului alcătuiește prin structura și conținutul său un întreg ciclu hristologic – pascal, doxologind dimpreună Patimile și Învierea Domnului, care alcătuiesc centrul vieții lui Hristos în Biserica

și inima întregului an bisericesc...”, apoi, „prin conținutul slujbelor sale, Penticostarul ne integrează în dimensiunea Împărăției lui Dumnezeu... ale cărei porți au fost larg deschise prin Învierea Mântuitorului... prezentându-L pe Dumnezeu în ipostaza Sa aplecată către umanitate, pentru a-l face pe om părtaș darurilor Sale.

Structurată în 4 capitole (p. 237-428) această parte se referă în mod special la *semnificația teologică și duhovnicească a Duminicii Sfintei Învieri; a perioadei post-pascale; a praznicului Înălțării Domnului la cer și a perioadei următoare acestuia, până la Cincizecime; a praznicului Pogorârii Duhului Sfânt și a perioadei următoare acestuia*”.

Concluziile volumului (p. 428 - 441) recapitulează sintetic întregul periplu străbătut de autor în cercetarea sa.

Chiar și din această simplă enumerare a problemelor dezbătute în prezentul studiu, oricine poate aprecia multiplele și variatele aspecte la care se referă, încât, informațiile oferite, temeluite pe surse de inspirație (peste 220) de cea mai bună calitate, de ordin biblic, patristic, cult, dicționare, enciclopedii, articole și studii, realizează o expunere pertinentă și exhaustivă.

În același timp, stilul fluent, antrenant și dinamic face prezenta expunere accesibilă oricărui credincios dornic să înțeleagă și să se orienteze în viața de har a Bisericii, iar pentru teologi reprezintă un model de cercetare, cunoaștere și abordare a spiritualității liturgice cultivate în Biserica Ortodoxă în bimilenara ei misiune în lume.

În mod deosebit apreciem metoda de cercetare și expunere specifică spiritului Bisericii Ortodoxe bazat pe conexiunea: *dogmă, spiritualitate, liturghie*; sau în cazul de față: *spiritualitate liturgică* statornicită pe învățătura și trăirea duhovnicească de totdeauna a Bisericii noastre.

În concluzie vom spune că prezentul volum, reprezentând o sinteză a activității de cercetare științifică și creatoare întreprinsă de către Părintele Conf. Dr. Lucian Farcașiu în mai bine de două decenii la catedră, îl recomandăm ca studiu de referință și de înaltă ținută academică în duhul Bisericii Ortodoxe.

RĂSTIGNIRE, ÎNVIERE, ÎNĂLTĂRE, CREDINȚĂ...

Rușinea răstignirii... în suflete doare -
A fost și tot este minciună și ură -
Sub vremea ce trece... normalul îndură...
Timpul aduce noi neguri sub soare.
Iisus... pentru bine... a fost răstignit -
Glasul dreptății... atunci... și acum,
Nu-i decât vorbă-mbrăcată în fum...
Istoria lumii... așa s-a clădit.
Rămâne doar timpul... rușinea să spele -
Este dreptate, acum, pe pământ?

Iisus a-nviat din rece mormânt -
Nu moartea-i povară... ci faptele grele.
Viața lăsată... s-o ducem... pe rând,
Iubind ce ni-i dat de la DUMNEZEU -
E greu să fim oameni? De ce este greu ?
Răspunsul e-n noi... în suflet și-n gând.
Ere vor trece... cu arșiți și ger -

Inima lumii să poarte iubire,
Nu ură, nu teamă... ci sfântă trăire,
Altar să clădim... din oameni... spre cer -
Lumină s-avem în drumul de mers -
TATĂ Ceresc, ne-nvață, ne iartă !
Avem, fiecare, o singură soartă,
Rost pe pământ și în univers.
Ești, Tu ești, DOAMNE, în noi și cu noi.

Credința, în Tine, ne face mai buni !
Rog să păstrăm ce-i sfânt din străbuni,
Eram, fără Tine, prea singuri și goi.
DOAMNE, ai fiul în lumea de Sus -
Iubire primim prin darul divin -
Noi... mulțumim... cu sufletul plin -
Toți am greșit - Ne iartă, Iisus!
Ajută și iartă, PĂRINTE,

Amin !

Teona Scopos

ȘI NOI TOȚI SUNTEM COMPLICE

Pălmuit, scuipat de gloată,
Condamnat ca infractorul,
Pus pe crucea-nsângerată
S-a suit Mântuitorul!

Fiul Tatălui ceresc
Plin de dragoste și har
S-a trezit în mod grotesc
Părăsit ca un tâlhar.

Și iată cum Fiul Vieții
Care-a înviat și morți,
Până-n zorii dimineții
S-a trezit trădat de toți.

Cu privirea Lui umilă,
Plin de sânge și noroi
Tot El ne privea cu milă..
Doamne, iartă-ne pe noi..

Căci prin multele păcate
Pe care le-nfăptuim
Încă din antichitate
Tot mereu Îl răstignim.

Însă El, a zis îndată
Către Tatăl cel ceresc:
„-Iartă-i Tată, iartă-i Tată,
Căci nu știu ce înfăptuiesc.”

Iar de la Înviere încoace
Ne iubește, nu ne ceartă..
Încă suferă și tace..
Tace, tace și ne iartă.

Pentru tot ce s-a întâmplat:
Spini, ocară, chinuri, bice..
Nu doar Iuda-i vinovat,
Și noi toți suntem complice.

Sorin Dragos Butucel

PĂRINTELE ROMEL-ION NEAMȚU S-A MUTAT LA CELE VEȘNICE

În ziua de vineri, 19 mai 2022, Părintele Romel-Ion Neamțu de la parohia Luncanii de Jos, protopopiatul Făget, s-a mutat la cele veșnice în urma unui tragic accident.

Născut în data de 16 iunie 1969 în satul Sintești, a urmat școala primară în satul natal, apoi școala generală în localitatea Margina. Între anii 1987 – 1992 a urmat cursurile Seminarului teologic „Ioan Popasu” din Caransebeș. În anul 2014 a absolvit cursurile Facultății de Teologie din Arad, iar din anul 1992 este căsătorit cu doamna Anda Brândușescu din Sintești, iar Dumnezeu

a binecuvântat căsătoria lor cu o fiică, Rossana-Cristiana, absolventă a Universității de Vest din Timișoara și profesor de limba engleză.

La 20 iulie 1992 a fost hirotonit preot pe seama parohiei Luncanii de Jos, unde a slujit cu râvnă și devotament timp de aproape 30 de ani. A înfrumusețat biserica în mai multe rânduri, pentru care a fost distins în anul 2012 cu rangul de *iconom*. Slujirea sa a fost statornică, cu dragoste față de Dumnezeu și de biserică, fiind foarte apropiat de credincioșii săi. A avut o inimă bună, implicându-se în multe acțiuni umanitare, a fost foarte apreciat de tinerii din parohie, pe care i-a implicat în activitățile bisericii. În anul 2019, cu prilejul sfințirii capelei mortuare din parohie și a troiței din curtea bisericii, a fost distins, de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, cu distincția de *iconom stavrofor*.

Trupul neînsuflețit al părintelui Romel a fost depus în biserica parohială cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a parohiei Luncani. În cele trei zile de prohodire au fost săvârșite Sfinte Liturghii, iar în seara zilei de 22 mai, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit a săvârșit rugăciunile îndătinate de dezlegare și iertare de păcate pentru sufletul Părintelui Romel. În ziua de 23 mai, după Sfânta Liturghie, începând cu orele 11, a avut loc slujba de înmormântare.

Cu adâncă părere de rău pentru fulgerătoarea despărțire de un preot vrednic, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și membrii Consiliului eparhial au transmis familiei îndurerate, cu toată compasiunea, sincere condoleanțe.

DUMNEZEU SĂ-L AȘEZE CU SFINȚII SĂI!

LANSAREA PROIECTULUI ICA – INFORMARE, CALIFICARE ȘI ANGAJARE, LA TIMIȘOARA

În data de 6 mai 2022, la sediul Protopopiatului Timișoara II, a avut loc lansarea proiectului ICA – INFORMARE, CALIFICARE ȘI ANGAJARE, în parteneriat cu Fundația Filantropia Timișoara, în calitate de beneficiar. În cadrul proiectului sunt oferite cursuri gratuite și sprijin pentru găsirea unui loc de muncă.

La eveniment au luat parte oficialități județene și locale, reprezentanți ai unor ONG-uri și asociații și grupuri de acțiune locală, specializate în îmbunătățirea vieții cetățenilor, aflați în unele zone slab dezvoltate din urbea de pe Bega, preoți din parohiile implicate în proiect, reprezentanți ai presei locale și naționale. Grupul țintă al proiectului „Informare, Calificare și Angajare – ICA” este reprezentat de 474 persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din teritoriul SDL, care doresc să participe la activități de informare, consiliere și cursuri de calificare în vederea integrării pe piața muncii și creșterea calității vieții. Astfel, grupul este format din: persoane care au părăsit de timpuriu școala, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, persoane inactive, șomeri ș.a.

Beneficiile pe termen lung ale proiectului vizează dezvoltarea resurselor umane cu dificultăți de integrare pe piața muncii prin integrarea/ reintegrarea lor durabilă, menținerea pe piața muncii prin creșterea capacității de angajare prin cursuri de calificare și integrare

socio-profesională, precum și consiliere pentru dezvoltare personală și profesională și promovarea unei atitudini pozitive față de formarea profesională continuă.

Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (roma și non-roma) din orașe/ municipii cu peste 20.000 locuitori, cu accent pe cele cu populație aparținând minorității romă, prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC.

Partenerul proiectului este Mediline Exim SRL. Activitatea durează 22 de luni cu începere din 01.03.2022. Valoarea totală a Contractului de Finanțare este de 3.761.163,65 Lei. Regiunea de implementare este Regiunea Vest, Timișoara, în teritoriul SDL: Zona Plopi-Kuncz, Zona Modern, Zona Ciarda Roșie, Zona Fabric, Zona Ghiroda Noua, Zona Crișan. Prin acest demers se dorește îmbunătățirea șanselor de integrare pe piața muncii pentru 225 de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, din care roma 32 persoane, prin furnizarea unui pachet de servicii de informare, motivare, dezvoltare personală, orientare, consiliere profesională și asistență în planificarea carierei și căutarea unui loc de muncă. Proiectul ICA este co-finanțat de Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman.

MITROPOLITUL BANATULUI A DONAT O CASĂ PENTRU O FAMILIE CU 11 COPII

Vineri, 20 mai a.c., Părintele Mitropolit Ioan a predat o casă cumpărată în localitatea Sacoșul Turcesc, unei familii cu 11 copii din Chevereșu Mare.

Această gospodărie a fost achiziționată prin implicarea directă a Înaltpreasfinției Sale, sprijinit de fundația „Filantropia” și de credincioși cu suflet bun din eparhia noastră.

Familia care primește această donație, locuia în Chevereșu Mare, în condiții insalubre, fără a avea utilități, fiind practic la mila consătenilor, tatăl copiilor lucrând cu ziua pentru câștigarea existenței.

De acum înainte părinții și copiii lor se vor bucura de o casă trainică, cu anexe și grădină și vor avea, în continuare, sprijinul Centrului eparhial și al parohiei Sacoșu Turcesc. De asemenea, copiii au posibilitatea de a frecventa cursurile Școlii gimnaziale din localitate.

Chiriarhul le-a oferit și o icoană a Maicii Domnului, care să le poarte de grijă; de asemenea, au fost aduse și alimente necesare acestei familii nevoiașe. Apoi, Părintele Mitropolit le-a oferit actul de donație.

Părinții mărturisesc că prezența în mijlocul lor a Părintelui Mitropolit le oferă o nădejde că nu sunt singuri, și că vor fi ajutați și pe mai departe, dacă aceștia își vor educa copiii, ducându-i la grădinița și școala din localitate.

Prin această faptă creștinească, Părintele Mitropolit Ioan continuă seria donațiilor de case către familiile nevoiașe din județul nostru, începută în urmă cu aproape șapte ani, fiind un exemplu demn de urmat pentru toți clericii și credincioșii Bisericii noastre.

REDESCOPERIREA TRADIȚIILOR DE CĂTRE ELEVI – ȘEZĂTOAREA

Marți, 3 mai 2022, 22 elevi ai clasei a IV-a F, de la Liceul Teoretic Moisiil au participat la o șezătoare în Muzeul Cănepii, împreună cu profesorii Alexandra Leordean, Lazăr Stancovici, Lorena Lipan și gazda muzeului, Oana Crăciunescu Sidorof.

Tema atelierului s-a intitulat: „Înger în rugăciune sau Mâini în rugăciune” în concordanță cu anul 2022, declarat „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului”. Rugăciunea este temelia vieții și creșterii spirituale a omului, este sfântitoare și ne umple de prezența iubirii lui Dumnezeu.

Șezătorile constituie un mijloc complex de educație, îi familiarizează pe copii cu unele elemente de folclor contribuind astfel la dezvoltarea dragostei pentru tradițiile populare, le dezvoltă gustul pentru frumos, pentru armonie, le cultivă răbdarea, stăpânirea de sine și spiritul de echipă.

În cele 2 ore copiii au învățat o tehnică specială de a confecționa propriile jucării din materiale naturale: bumbac, cânepă și in. În acest timp, copiii au rostit rugăciuni. Apoi, elevii au vizitat Muzeul Cănepii, unde le-a fost prezentat portul tradițional românesc și procesul de confecționare al acestor veșminte prețioase. Copiii au fost fascinați de războiul de țesut și de toate instrumentele necesare pentru prelucrarea cânepii: meliță, pieptene, fus și furcă.

În înțelepciunea populară este acumulată o experiență uriașă, fapt pentru care păstrarea tradițiilor devine o misiune deosebită mai ales pentru generațiile tinere. Obiceiurile sunt o desfășurare de lumină și culoare, creează adevărate legături de suflet între oameni, întrucât prin sentimentul de apartenență la valorile tradiționale se deschid inimile spre unitate și comuniune.

JURIZARE CATEHETICĂ LA DETA

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan al Banatului, s-a desfășurat prima etapă de jurizare, în cadrul Concursului Național Catehetic „Rugăciunea în viața mea”, la nivelul Protopopiatului Deta.

Festivitatea s-a desfășurat miercuri, 4 mai a.c., la sediul Protopopiatului din orașul Deta. Au intrat în concurs cinci miniproiecte catehetice pregătite de șapte parohii după cum urmează: Birda: „Rugăciunea în viața mea”, Cebza în colaborare cu Clopodia și Stamora Germană:

„Rugăciune și părtășie – cărare spre împărăție”; Gătaia: „Rugăciunea – libertatea de a vorbi”; Liebling: „Rugăciunea – timp pentru Dumnezeu” și Voiteg: „Rugăciunea – scară spre cer”. Cele 5 miniproiecte au fost coordonate de către P. C. Preoți Valentin Bugariu, Ciprian Ene, Marius Crăciunescu, Georgian Popovici, Călin Negrea, Ionuț Mania, Dragan Giorgiev, în parteneriat cu profesorii de Religie, cei din învățământul primar și de diverse specialități (Limba și literatura Română, Muzică, Desen ș. a.)

Juriul constituit pentru această etapă a fost compus din P. On. Părinte Ciprian Boșca, protopopul Detei, Prof. Marinela Boșca (Limba și literatura română) și P. C. Părinte prof. Damian Griguță (Religie).

Membrii Juriului au apreciat cele cinci miniproiecte pentru documentarea lor științifică, redactare și prezentare. În pofida acestor calități

toate aceste realizări catehetice s-au calificat pentru faza județeană (eparhială).

Au fost prezenți cu acest prilej și responsabili catehetici la nivel de protopopiat, P. C. Părinți Georgian Popovici (parohia Stamora Germană) și Valentin Bugariu (parohia Birda).

CATEHEZĂ DEMONSTRATIVĂ LA BIRDA

Marti, 10 mai, cu începere de la orele 12,00 s-a desfășurat o cateheză demonstrativă în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din parohia Birda, protopopiatul Deta.

Cu acest prilej au fost prezenți elevii claselor V-VII de la Școala Gimnazială Birda, însoțiți de cadrele didactice: Gheorghe Popa, profesor de Religie și Viorel Neda, profesor de Muzică, P. On. Părinte Ciprian Boșca, protopopul Detei și preoții din Grupul Catehetic Deta Sud-Est: P. C. Părinți Zoran Milovanov (parohia Berecuța), Ilie Radu (parohia

Cerna), Iulian Popa (parohia Colonia Gătaia), Radu Mihai Codreanu (parohia Folea), Călin Negrea (parohia Gătaia), Florin Groza (parohia Jebel), Ionel Rujan (parohia Opațița), Sebastian Andrei Petrescu (parohia Pădureni), Adam Rugaci (parohia Șemlacu Mare), Marcel Moclinda (parohia Șipet) și Dragan Giorgiev (parohia Voiteg).

Preotul Valentin Bugariu, parohul locului și responsabilul Grupului catehetic a pregătit și susținut cateheza cu sprijinul unei expoziții de carte și cu ajutorul calculatorului și videoproietorului. Cateheza cu tema: „Anul Comemorativ în Patriarhia Română:

Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama” a tratat câteva aspecte ale acesteia: Viața; Controversa cu Varlaam și Achindin; Poziția teologică a Sf. Grigorie Palama; Despre rugăciune; Vederea lui Dumnezeu; Duminica a II-a din Postul Mare și Concluzii.

La Recapitulare s-a citit de către un elev două pasaje din Sinaxarul Sfântului din *Triod*, iar, la

Aplicare, părinții Radu Mihai Codreanu și Georgian Popovici, responsabilul Grupului Catehetic Deta Sud au formulat câteva întrebări pentru clarificarea temei prezentate cu exemplificări din viața cotidiană.

TABĂRĂ DE LIMBĂ GREACĂ VECHĂ

Catedra de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara a organizat, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în perioada 12 mai -15 mai, prima ediție a Taberei de limbă greacă veche la care au participat studenți și părinți profesori din mai multe centre universitare din țară.

Pe parcursul celor patru zile, au fost susținute o serie de prelegeri consacrate unor teme scripturistice, patristice, filocalice și filosofice, cu un accent deosebit pe terminologia greacă veche. De asemenea, cursanții au avut ocazia de a participa la sesiuni intense de traductologie

patristică și învățare a limbii grecești, sesiuni animate de ample și intense dialoguri pe marginea subiectelor predate.

„Această tabără de limbă greacă veche e o reală oportunitate pentru fiecare participant de a-și dezvolta abilitățile lingvistice în domeniul limbilor clasice, dar și un bun prilej de a lua parte la o serie de prelegeri cu un bogat conținut

teologic, cultural și duhovnicesc”, a transmis coordonatorul taberei.

Activitățile cuprinse în cadrul acestui eveniment cultural-duhovnicesc s-au desfășurat la Centrul Educațional „Antimis” din cadrul Parohiei Timișoara Fabric.

PROGRAMUL CATEHETIC „THEOGNOSIE ȘI TRĂIRE FILOCALICĂ”, DEDICAT ELEVILOR SEMINARIȘTI

Pentru o perioadă de trei săptămâni, elevii seminariști de la Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara au beneficiat de programul catehetic „Theognosie și trăire filocalică în rândul tinerilor”, inițiat de diaconul prof. dr. Răzvan Emanuel Fibișan.

În cadrul acestuia au fost organizate următoarele conferințe:

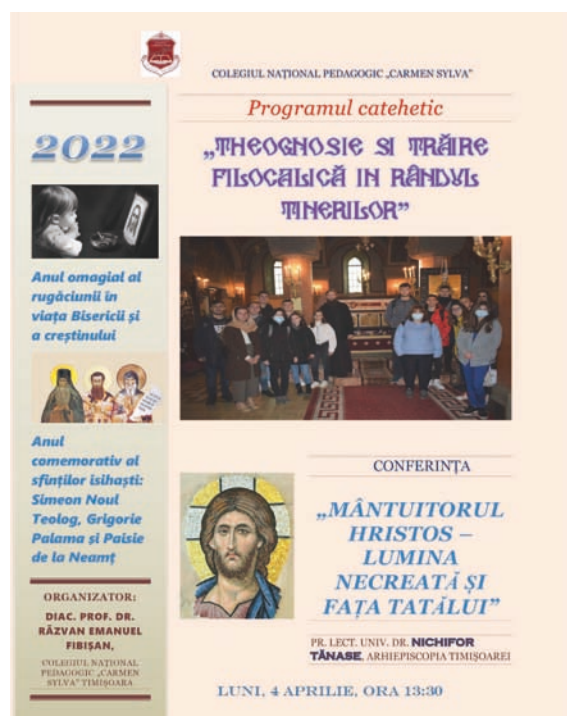
„Mântuitorul Hristos - lumina necreată și fața Tatălui”, susținută de pr. lect. univ. dr. Nichifor Tănase, consilier eparhial - Sectorul Învățământ și Activități cu tineretul din Arhiepiscopia Timișoarei;

„Rugăciunea, calea către Dumnezeu, la Sfântul Paisie de la Neamț”, susținută de pr. lect. univ. dr.

Daniel Enea, de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara;

„Tinerii, între <<Vrem spitale, nu catedrale>> și <<Cred, Doamne, și mărturisesc>>”, susținută de pr. prof. Vlad-Sergiu Sandu, de la Seminarul Teologic Ortodox din Arad.

La aceste conferințe, alături de elevii seminariști, au participat: reprezentanți ai Colegiului Național Pedagogic, prof. Daniela Liliana Buzatu, inspector pentru disciplina religie - ISJ Timiș, profesorii de la catedra de religie din cadrul unității de învățământ, precum și profesori de religie din Timișoara și din județ.

„Printre multiplele activități științifice, cultural-educaționale și misionar-filantropice desfășurate, în perioada acestui an școlar, de elevii noștri seminariști, o atenție deosebită a avut și această activitate duhovnicească și cultural-educațională deopotrivă. În contextul acestui an, când se împlinesc trei secole de la nașterea Sfântului Paisie de la Neamț și un mileniu de la trecerea la Domnul a Sfântului Simeon Noul Teolog, am implementat un program catehetic, sub genericul *Theognosie și trăire filocalică în rândul tinerilor*, știind faptul că, în spiritualitatea răsăriteană, cunoașterea lui Dumnezeu este existențială pentru persoana umană, întrucât de gradul și intensitatea ei depind atât amploarea eforturilor ascetice, cât și dobândirea mântuirii. Am încercat printr-o serie de conferințe ca elevii să înțeleagă că, în Ortodoxie, există o relație mutuală între cunoașterea lui Dumnezeu și askesis, ca exercițiu de purificare și trăire autentică a vieții în Hristos și, totodată, că în spiritualitatea ortodoxă, Theognosia nu este un simplu act cognitiv sau o lucrare obișnuită de gnoză, de cunoaștere, ca a oricărei realități și nici o speculație teologică, ci este legată de viața și trăirea creștină, mai exact de efortul ascetic, prin care înaintăm în cunoașterea lui Dumnezeu. În felul acesta, cunoașterea lui Dumnezeu este și un progres duhovnicesc. Dacă cunoașterea lui Dumnezeu este legată de experiența duhovnicească, atunci această

Programul catehetic dedicat elevilor seminariști timișoreni

2022

„THEOGNOSIE ȘI TRĂIRE FILOCALICĂ ÎN RÂNDUL TINERILOR”

Anul comemorativ al sfinților isihaiști: Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț

Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului

ORGANIZATOR: DIAC. PROF. DR. RĂZVAN EMANUEL FIBIȘAN, COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „CARMEN SYLVA”

LUNI, 9 MAI CONFERINȚĂ ORA 12:30

„RUGĂCIUNEA, CALEA CĂTRE DUMNEZEU, LA SFÂNTUL PAISIE DE LA NEAMȚ”

PR. LECT. UNIV. DR. DANIEL ENEA, FACULTATEA DE LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE DIN TIMIȘOARA

COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „CARMEN SYLVA” TIMIȘOARA

cunoaștere produce atât o unire, cât și o trăire cu Dumnezeu”, a spus părintele Răzvan Fibișan.

Programul catehetic „Theognosie și trăire filocalică în rândul tinerilor” face parte dintre activitățile cultural-educaționale dedicate anului 2022, declarat în Patriarhia Română, drept „Anul omagial al rugăciunii în viața creștinului și a Bisericii” și „Anul comemorativ al sfinților isihaiști: Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

CERC PASTORAL - MISIONAR ÎN FILIA MĂGURI

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în seara zilei de duminică, 15 mai 2022, au debutat întâlnirile cercului pastoral-misionar în Protopopiatul Lugoj. Întâlnirea a avut loc în biserica din filia Măguri, ce aparține de parohia Cireșu.

Lucrările au început cu oficierea Vecerniei, soborul slujitor fiind format din preotul Ion Last, preotul paroh, preotul Constantin Mirel de la parohia Oloșag și preotul Gabriel Petrescu de la parohia Lugojel.

Pentru că anul 2022 a fost decretat de către Sfântul Sinod, ca *An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și An comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț*, cateheza susținută de părintele Vali Petrică Ungar, de la parohia Jdioara, a avut ca tematică „Rugăciunea, atât în viața bisericii, cât și în viața creștinului”. În cateheza susținută s-au regăsit învățături despre modul cum trebuie să ne rugăm, despre cât este de importantă rugăciunea în viața familiei și despre rugăciunea pe care o înălțăm pentru semenii noștri.

La slujba Vecerniei au participat credincioși din parohie, dar și din satele învecinate, înveșmântând astfel cu rugăciune întregul eveniment.

Părintele protopop a transmis tuturor cuvântul de binecuvântare al Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, mulțumind gazdelor și tuturor preoților prezenți pentru împreună slujire și buna desfășurare a acestei întâlniri.

Preotul paroh Ion Last a mulțumit în numele credincioșilor pe care îi păstorește, și mai apoi împreună cu părintele protopop și preoții prezenți s-au adunat spre a discuta diferite probleme administrativ-gospodărești și a găsi împreună soluții de rezolvare a acestora.

Protopopiatul Ortodox Român Lugoj este împărțit în cinci centre pastoral-misionare, care se întâlnesc în fiecare an după o rânduială bine stabilită, cu aprobarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan.

STUDENȚI TEOLOGI TIMIȘORENI – PARTICIPANȚI LA SIMPOZIONUL NAȚIONAL STUDENTESC DE LA MĂNĂSTIREA LAINICI

Pentru al patrulea an la rând, studenții teologi ai Facultății de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara au participat la Simpozionul Național Studentesc organizat de Facultatea de Teologie din Craiova în colaborare cu Mitropolia Olteniei.

Cea de-a XIV-a ediție a Simpozionului s-a desfășurat în perioada 16-17 mai, la Mănăstirea Lainici din județul Gorj, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Irineu.

Temele simpozionului au fost: I. Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și II. Anul comemorativ al sfinților isihăști. Manifestarea se înscrie în contextul proclamării Anului 2022 de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și Anul comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț.

Din partea Facultății de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și

Mitropolit Ioan, au participat studenții: Dusan Truț, din anul al III-lea cu tema: “Psalmul 90 sau Nădejdea – strigătul tăcut al rugăciunii”, coordonat de către Pr. Lect. Dr. Iosif Stancovici ; Adrian-Daniel Anițaș, din anul al IV-lea cu tema: “Rugăciunea pentru comunitate și pentru sine în viața păstorului de suflete”, coordonat de către Pr. Lect. Dr. Marius Florescu; George-Antoni Nicoară, tot din anul al IV-lea cu tema: “Mântuitorul Hristos – icoana rugătorului desăvârșit”, coordonat de către Pr. Lect. Dr. Ioan Mihoc și Sorin-Marian Budai, masterand în anul I, cu tema: “Rugăciunea – epectaza gândului smerit”, coordonat de către Lect. Dr. Habil Daniel Lemeni.

Dupa săvârșirea Sfintei Liturghii, lucrările simpozionului au debutat cu o conferință susținută de Părintele Stareț Arhimandritul Ioachim Pârvulescu, cu tema “Tradiția rugăciunii isihaste la Sfânta Mănăstire Lainici”, în cadrul

căreia le-a prezentat participanților istoria așezământului monahal, precum și biserica cea mare a mănăstirii, ctitorie a Înaltpreasfințitului Ioan, din perioada în care a fost stareț al obștii. Apoi au fost susținute lucrările în plen, fiind împărțite în două secțiuni, conform celor două teme, urmate de dezbateri teologice pe baza studiilor.

Prin comuniunea în rugăciune, dezbaterile teologice, scripturistice și patristice, precum și prin atmosfera de liniște a așezământului monahal, activitățile simpozionului s-au străduit să împlinească cuvântul Sfântului Apostol Pavel, care zice: „Vă îndemn deci, înainte de toate, să faceți cereri, rugăciuni, mijlociri, mulțumiri pentru toți oamenii ... că acesta este lucru bun și primit înainte lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru” (I Timotei 2, 1, 3).

ACȚIUNE DE PROMOVARE A SPECIALIZĂRII TEOLOGIEI ORTODOXE ÎN RÂNDUL ELEVILOR TIMIȘORENI

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, Catedra de Teologie Ortodoxă din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie, a organizat o

amplă acțiune de promovare a specializării Teologie Ortodoxă în rândul elevilor timișoreni.

Astfel, în data de 19 mai, părintele consilier Nichifor Tănase și domnul lector Daniel Lemeni au vizitat trei prestigioase colegii din Timișoara

(Colegiul Național „Constantin Diaconovici Loga”, Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” și Liceul „Grigore Moisil”) pentru a le vorbi elevilor de clasa a XII-a despre importanța studierii teologiei ca disciplină academică, dar mai ales despre asumarea ei ca mod de viață. În acest sens, pornind de la teologia isihastă bizantină, părintele Nichifor a subliniat importanța isihiei și a liniștirii în lumea de azi, iar domnul Daniel Lemeni, plecând de la spiritualitatea ascetică a Părinților pustiei, a vorbit despre asumarea unor repere duhovnicești care să-l determine pe omul de azi să devină din ce în ce mai puțin lumesc. De asemenea, s-a accentuat la unison faptul că

studentul teolog e chemat să dobândească, pe lângă o minte cultivată și-o inimă curată pentru că, în definitiv, teologia transmite nu atât o cunoaștere teoretică și discursivă, cât mai ales un mod de-a fi.

În final, părintele Nichifor Tănase și domnul Daniel Lemeni s-au angajat în dialoguri extrem de vii și intense cu elevii timișoreni, aceștia din urmă manifestându-și un real interes pentru temele discutate, motiv pentru care cei doi invitați au fost rugați să reitereze acest gen de întâlniri în cadrul celor trei colegii mai sus menționate.

FINAL DE AN ȘCOLAR PENTRU ELEVII SEMINARIȘTI DE LA COLEGIULUI NAȚIONAL PEDAGOGIC „CARMEN SYLVA” DIN TIMIȘOARA

Elevii seminariști din cadrul Colegiului Național Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara au participat joi, 26 mai, la festivitatea de final a anului școlar.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, programul a debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii, în Paraclisul mitropolitan „Sfântul

Ioan Teologul și Sfântul Luca Evanghelistul”, de către un sobor format din părinți profesori, la care au participat elevii seminariști și părinții lor, precum și cadrele didactice ale acestei instituții de învățământ. Răspunsurile liturgice au fost date de elevii seminariști absolvenți, conduși de prof. Florin Nicolae Șincari. La finalul slujbei, părintele Cristian Tomescu, referent catehetic în cadrul Arhiepiscopiei Timișoarei, i-a felicitat pe elevii promoției 2021-2022 pentru rezultatele obținute în timpul anului școlar, dar și pentru multiplele și remarcabilele activități educaționale, catehetice și misionar-filantropice

desfășurate, oferindu-le, în semn de prețuire, daruri, ce au constat în cărți patristice și de zidire sufletească.

Manifestările au continuat în curtea Colegiului Național Pedagogic „Carmen Sylva”, unde a avut loc slujba de sfințire a troiței, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, ocrotitorul unității de învățământ. După slujbă, părintele Cristian Tomescu, părintele Gabriel Ciorică și prof. Claudia Muntean au rostit alocuțiuni ce au evidențiat importanța acestui eveniment, dar și faptul că troița va fi, de acum înainte pentru viitorii elevi ai colegiului, o mărturie istorică a generațiilor de elevi seminariști care au învățat și s-au format în această școală de prestigiu din Timișoara.

Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” a fost înființat în anul 1881, iar din 1997, în cadrul acestei instituții școlare funcționează și clasele de teologie ortodoxă, formând generații succesive de tineri pentru slujirea Bisericii dreptmăritoare și a valorilor autentice ale neamului românesc. Promoția 2021-2022 a fost ultima generație de elevi de la profilul vocațional din cadrul colegiului. Clasele de teologie ortodoxă își vor continua activitatea la Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara.

CONCURSUL NAȚIONAL CATEHETIC „RUGĂCIUNEA ÎN VIAȚA MEA”

Concursul național catehetic „Rugăciunea în viața mea” al Patriarhiei Române s-a desfășurat și anul acesta în parohiile celor șase protopopiate ale Arhiepiscopiei Timișoarei cu părinteasca binecuvântare a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan și prin implicarea părintelui consilier pentru învățământ Nichifor Tănase, a părintelui Aurel - Cristian Tomescu, referent catehetic al Centrului Eparhial, a părinților protopopi, a responsabililor catehetici din protopopiatele eparhiei, a preoților și profesorilor de religie. Acest proiect educativ s-a desfășurat în 33 de parohii, fiind implicați un număr de 1000 de copii și 65 de preoți și profesori.

În data de 12 mai a avut loc faza eparhială a concursului, în cadrul căreia au fost jurizate cele 29 de proiecte catehetice. Juriul a fost format din Inspector de Limba și Literatură Română Prof. Codruța Pop, Pr. Prof. Marius Ioana și Pr. Prof. Daniel Hlodec.

Pentru întocmirea finală a clasamentului după îndemnul din concept s-au acordat cât mai multe premii: Premiul I – 100 p, Premiul II: 90-99 p și Premiul III: 80-89 p.

În urma evaluării tuturor portofoliilor parohiilor calificate la faza eparhială, clasamentul a fost următorul:

Locul I: Timișoara Elisabetin 100 p și Dumbrăvița 100 p;

Locul II: Belinț 98 p, Timișoara Fabric Est 97 p, Clopodia, Stamora Germană, Cebza 96,33 p, Timișoara Martirilor 94,33 p, Timișoara Zona Soarelui 94,33 p, Margina 93,66 p, Timișoara Tipografiilor 93,33 p, Sânmihaiu Român 92,66 p, Ghiroda Veche 91,66 p, Birda 91,6 p, Șag 91 p, Liebling 91 p, Făget I și II 91 p, Voiteg 90 p;

Locul III: Pietroasa 89,66 p, Ionel 89,33 p, Timișoara Calea Lugojului 89 p, Gătaia 88,66 p, Timișoara Fabric 87,66 p, dormirea Maicii Domnului 86,66 p, Lugoj Dealul Viilor 86,66 p, Nădrag 86 p, Jena 85 p, Iecea Mică 84,66 p,

Răchita 83,33 p, Sinersig 83,33 p, Criciova 81,66 p, Măguri - Cireșu 80,33 p;

Participare: Sânpetru Mic 77,33 p, Bulgăruș 75 p și Uihei 75,66 p.

Proiectul „**Crucea Rugăciunii**” al Parohiei Timișoara Elisabetin este câștigătorul de anul acesta. Parohia Ortodoxă Română „Adormirea Maicii Domnului” Elisabetin-Timișoara din Protopopiatul Ortodox Român Timișoara II, implementat în parteneriat cu Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara, Colegiul Economic „FS Nitti” Timișoara, Liceul Teoretic „Vlad Țepeș” din Timișoara.

Echipa de realizare și de implementare a fost formată din 6 coordonatori, respectiv: Pr. Nichifor Tănase (Parohia Elisabetin Timișoara), Prof. Laura Voian, Prof. Alexandra Leordean și

Prof. Lazăr Stancovici (Liceul Teoretic „Grigore Moisil”), Prof. Simona Perian (Colegiul Economic „FS Nitti”), Prof. Alina Șușoi (Liceul Teoretic „Vlad Țepeș”), și 28 de elevi din cadrul parohiei și al unităților școlare partenere, iar beneficiarii au fost un număr de 700 de elevi care au participat la cele 51 de activități finalizate în cadrul proiectului (evenimente, ateliere de creație, precum și cateheze).

„Stăruința slujirii se naște din credință și dragostea față de Mântuitorul Iisus Hristos și Biserica Sa, toți cei implicați și anul acesta în proiectul catehetic al Patriarhiei Române, au afirmat încă odată, prin dragostea slujirii lor, necesitatea și importanța misiunii bisericești în societatea românească printr-o bună colaborare cu doi piloni ai ei: școala și familiile copiilor”, a transmis părintele Cristian Tomescu.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

INSTALAREA NOULUI PREOT PAROH LA PAROHIA TOMNATIC

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, la 1 mai, preotul Marius Mocan a fost încadrat pe postul

vacant de preot paroh al parohiei Tomnatic, protopopiatul Sânnicolau Mare.

Preotul Marius Mocan a urmat cursurile Seminarului teologic liceal ortodox Ioan Popasu din Caransebeș și pe cele ale Facultății de Teologie „Ilarion Felea” din Arad.

După absolvirea facultății a fost încadrat pe postul de preot paroh la parohia Ghelari, Episcopia Devei și Hunedoarei, unde a funcționat vreme de 12 ani. În această perioadă de timp

a frecventat și cursurile de master la aceeași facultate de Teologie.

Noul preot paroh este căsătorit cu Maria Mocan, familia lor fiind binecuvântată cu patru copii.

Din încredințarea Părintelui Mitropolit Ioan, instalarea preotului Marius Mocan a fost făcută duminică 1 mai, de către preotul Ionel Popescu, vicar eparhial, în prezența multor credincioși din parohia Tomnatic.

La Sfânta Liturghie, oficiată în noua biserică parohială, aflată în curs de înzestrare cu pictură, au slujit și preoții: Dr Vasile Vlad, profesor la Facultatea de Teologie din Arad, Aurel Văcărescu, pensionar, și preotul Daniel Vlad din Hunedoara.

După ce i-au fost încredințate Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și cheile bisericii, noul preot paroh a fost înconjurat, cu multă dragoste, de către credincioși, cu toții exprimând alese mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan pentru această numire și pentru deosebita purtare de grijă arătată parohiei din care fac parte.

ALEGERI PENTRU ADUNAREA EPARHIALĂ

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, joi, 5 mai, în Arhiepiscopia Timișoarei, s-au desfășurat lucrările pentru alegerea membrilor clerici și mireni ai Adunării Eparhiale, sesiunea 2022-2026.

În cele 10 circumscripții electorale ale eparhiei noastre au fost aleși 10 clerici și 20 de mireni, care vor reprezenta preoții și credincioșii eparhiei în Adunarea Eparhială, Consiliul Eparhial și în Adunarea Național Bisericească.

Lucrările s-au desfășurat conform regulamentelor bisericești în vigoare și hotărârii

Sfântului Sinod, așa încât au fost aleși preoți care s-au remarcat prin activitatea pastorală, administrativ-gospodărească și filantropică desfășurată, precum și mireni implicați în misiunea Bisericii, și cu viață morală pilduitoare.

Adunarea Eparhială este organism deliberativ pentru toate problemele administrative,

culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei. Adunarea Eparhială se compune din reprezentanții aleși ai clerului și ai credincioșilor, în proporție de o treime clerici și doua treimi mireni. Membrii Adunării Eparhiale, clerici și mireni, se aleg pe termen de patru ani.

MITROPOLITUL BANATULUI, ALĂTURI DE COMUNITATEA EVREIASCĂ DIN TIMIȘOARA

În data de 6 mai, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului a participat la redeschiderea Sinagogii cetate din Timișoara, fiind alături de comunitatea evreiască din oraș. În cuvântul Său, ierarhul a arătat că, în trecut, comunitățile creștine și evreiești din această regiune s-au înțeles, fiind chiar cazuri de evrei înstăriți care au contribuit la construirea sau reabilitarea unor biserici din zonă. El a subliniat că la inaugurarea din urmă cu 150 de

ani a sinagogii, pe lângă comunitatea evreiască și împăratul de la Viena, au fost prezenți în lăcaș și reprezentanții tuturor cultelor, ca semn al fraternității, al bunei înțelegeri care se continuă și acum.

De asemenea, Părintele Mitropolit a precizat că: „În momentele de cumpănă din istoria și cultura civilizației europene, creștini și evrei se rugau pentru același țel și drum. Răsfoind presa noastră bisericească de peste 200 de ani,

am găsit (...) prin arhivele, câteodată tăcute, ale vremii că anumiți bărbați, înstăriți, evrei, au contribuit la construirea și reabilitarea unor biserici de aici. Iată cum și prin faptă, comunitățile creștine și evreiești de aici s-au înțeles.”

Sinagoga din Cetate a fost redată comunității evreiești din Timișoara după aproape 30 de ani, în cadrul unui eveniment special la care au participat foarte mulți oaspeți, autorități locale și județene, invitați din București sau de peste hotare, reprezentanți ai tuturor cultelor din oraș.

Sinagoga din centrul Timișoarei este o clădire monumentală, construită între anii 1863-1865, în stil eclectic, cu elemente ale stilului maur, după proiectul arhitectului Ignatz Schumann, iar la inaugurarea din 7 mai 1872 a participat și împăratul Franz Joseph al Austriei.

DUMINICA A TREIA DUPĂ SFINTELE PAȘTI LA PAROHIA GIROC

În duminica a 3-a după Paști, când Biserica noastră a făcut pomenirea sfințelor femei mironosițe, Înaltpreasfințitul Părinte

Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, s-a rugat împreună cu preoții și credincioșii parohiei Giroc, în noua biserică

parohială aflată în faza de construcție, la Sfânta și dumnezeiasca Liturghie.

Chiriarhul a fost întâmpinat de soborul slujitor format din preotul Marius Sfercoci, inspector eparhial, preotul Adrian Covan, coslujitor al parohiei și profesor la Facultatea de Teologie din Timișoara, preotul Caius Andrașoni, parohul bisericii din Ghiroda și desigur preotul Marius Șonea, parohul bisericii din Giroc.

Răspunsurile liturgice au fost date de către corul bărbătesc al parohiei, un cor cu o tradiție și o activitate de peste 130 de ani, dirijat în prezent de domnul profesor Mircea Sturza.

La momentul Sfintei Împărtășanii, credincioși de toate vârstele au primit Sfântul Trup și Sfântul Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos, sporind astfel bucuria euharistică, desăvârșind mesajul liturgic.

În cuvântul de învățătură rostit, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, s-a referit la fragmentul evanghelic al Duminicii, în care sunt pomenite și cinstite femeile purtătoare

de mir, care au dat lumii vestea învierii din morți a "Învățătorului", făcându-i părtași la ea pe toți oamenii din toate timpurile, întrucât permanentizarea momentului istoric palpabil se produce an de an, odată cu sărbătoarea Paștilor.

De asemenea, Părintele Mitropolit a apreciat spiritul plin de curaj și devotamentul sfintelor femei mironosițe, care de-a lungul istoriei au devenit modele și repere luminoase pentru generații de femei și mame creștine.

În anul 2020, Sfântul Sinod al Bisericii noastre a declarat a treia Duminică după Paști, ca fiind Duminica Femeilor creștine (Hot. Nr. 4014/22 iulie 2020).

Această hotărâre vine să statornicească, în conștiința colectivă a poporului român dreptcredincios, importanța lucrării misionare a femeilor în viața Bisericii și a societății românești.

La altarul de vară al parohiei a avut loc o expoziție de porturi populare tradiționale, inițiată de către europarlamentarul Maria

Grapini, care este și inițiatorul Legii privind Ziua Națională a Costumului Tradițional din România, legiferată în anul 2015 și sărbătorită în a doua duminică din luna mai, a fiecărui an.

Astfel, mulți credincioși au participat la Sfânta Liturghie îmbrăcați în costume populare tradiționale, reliefând apartenența noastră la originile străvechi ale poporului român.

Lucrările la noua biserică parohială au început în anul 2016, printr-un efort susținut al credincioșilor și autorităților locale, în mometul de față aceasta fiind ridicată la roșu și acoperită, parțial tencuită în interior și pregătită pentru pictură nouă.

BINECUVÂNTARE ARHIEREASCĂ ÎN PAROHIA DINIAȘ, FILIA SÂNMARTINUL SÂRBESC

În Duminica a III-a după Sfintele Paști a fost sfințită crucea care va fi montată pe turla bisericii de la Filia Sânmartinul Sârbesc,

biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” a Parohiei Diniaș.

Slujba de sfințire a fost oficiată de către Părintele Mitropolit Ioan, împreună cu preotul Timotei Anișorac, consilier eparhial, preotul Vasile Balogh din parohia Diniaș, preotul Tiberiu Benescu din parohia Peciu Nou și preotul Călin Iftimie din parohia Uivar.

De asemenea, au fost prezenți Prefectul Județului Timiș, domnul Mihai Ritivoiu, Primarul din Peciu Nou, domnul Drăgan Gabriel Răzvan și numeroși credincioși din parohie.

Lucrările de edificare ale bisericii au început în anul 2014, urmând ca în viitorul apropiat să demareze și lucrările de pictură.

VIZITA AMBASADORULUI REPUBLICII MOLDOVA LA CENTRUL EPARHIAL

Vineri, 6 mai, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului a primit vizita Excelenței Sale Victor Chirilă, Ambasadorul Republicii Moldova la București.

Părintele Mitropolit Ioan l-a felicitat pe domnul ambasador pentru recenta numire în cadrul misiunii diplomatice din țara noastră, asigurându-l de întreaga deschidere, în vederea găsirii mai multor posibilități de colaborare cultural-spirituală și economică cu Republica Moldova.

Dialogul s-a derulat într-o atmosferă de frățietate, în contextul în care țările noastre au rădăcini comune, iar popoarele noastre au aceeași credință, aceeași limbă și aceleași tradiții străvechi.

LANSAREA MONOGRAFIEI BEREGSĂU MIC- NEMET

La data de 8 mai, cu câteva zile înainte de împlinirea a 705 ani de la prima atestare documentară (19 mai 1317) în Biserica Parohiei Ortodoxe Românești din satul Beregsău Mic a avut loc lansarea cărții „Beregsău Mic – Nemet. Contribuții monografice”.

Prezentarea cărții a fost făcută de profesorul Ioan Traia, președintele Asociației Presei Rurale

din Banatul Istoric. După prezentare, autorul cărții, domnul Ghiță Blejușcă - Bordeianu a descris publicului prezent etapele de întocmire a unor monografii sătești și gândurile cu care a scris această carte, mai ales că satul Beregsău Mic nu a avut parte de o istorie scrisă de lungul celor peste 700 de ani de la înființare.

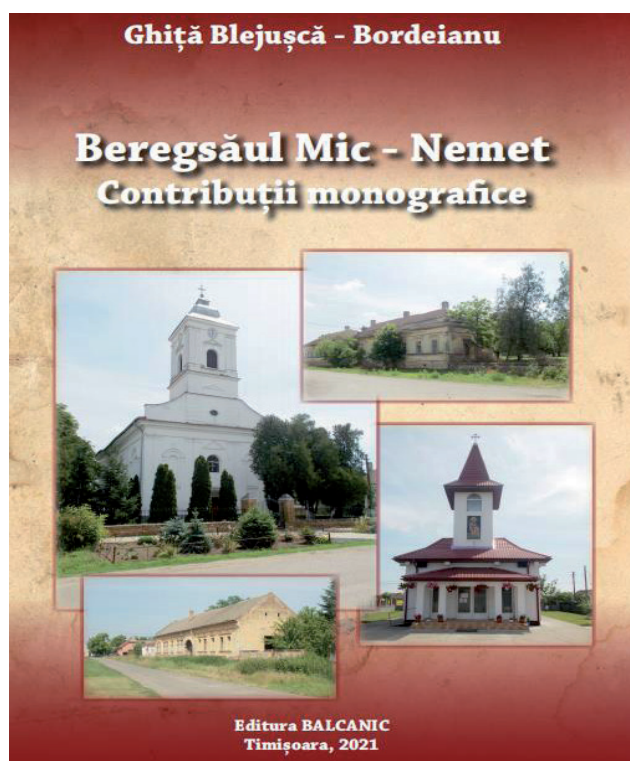
Au mai luat cuvântul: profesorul scriitor și publicist Gheorghe Lungu, consilierul local Liviu Vasiu și părintele Mihai Filip.

Cartea a apărut în primăvara acestui an în condiții grafice deosebite la Editura Balcanic din Săcălaz și este împărțită în 8 capitole (Descrierea geografică. Istoricul așezării. Populația. Situația social-economică. Instituții. Tradiții și obiceiuri. Activități cultural sportive. Personalități), având un număr de 189 de pagini.

După încheierea lansării toți cei prezenți s-au bucurat de o agapă frățească pregătită de preotul paroh Cristian Marian Szekeres.

În zilele următoare lansării fiecare familie din sat a primit în dar câte un exemplar din această monografie,

din partea părintele Cristian Marian Szekeres, cel care a avut posibilă apariția acestei cărți.

✠ ZIUĂ DE 9 MAI SĂRBĂTORITĂ ÎN GARNIZOANA LUGOJ

Militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „GENERAL ION DRAGALINA” au sărbătorit și anul acesta Ziua de 9 Mai, zi cu o triplă semnificație: Ziua Independenței de Stat a României, Victoria Coaliției Națiunilor

Unite în cel de-al Doilea Război Mondial și Ziua Europei.

„Activitatea a avut loc la Monumentul „Alfa și Omega” din Piața I. C. Drăgan, ridicat în memoria eroilor căzuți pe câmpul de luptă și a

constat în depuneri de coroane și un ceremonial religios în memoria celor căzuți în lupte pentru

apărarea țării noastre”, a transmis preotul militar Emanuel Gafița.

DEBUTUL CONFERINTELOR PREOȚEȘTI DE PRIMĂVARĂ

Duminică, 15 mai, în biserica „Nașterea Maicii Domnului” a parohiei Timișoara-Iosefin, a avut loc prima conferință consacrată Anului omagial 2022, ce a reunit preoții din protopopiatele Timișoara I și II.

Tema întâlnirii, „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului”, a fost pregătită și prezentată de către doi preoți din cele două protopopiate: preotul Daniel Andrei Sârb de la Parohia Sânandrei, Protopopiatul Timișoara I și preotul dr. Sorin Vasiu de la parohia „Sfântul Ștefan”, biserica Martirilor, Protopopiatul Timișoara II.

Conferința a debutat cu Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos, săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan,

împreună cu membri ai Permanenței Consiliului eparhial și cu cei doi protopopi ai Timișoarei.

Întrucât tema Anului omagial se referă la importanța rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului, Înaltpreasfinția Sa a insistat ca la această întrunire duhovnicească să participe, în premieră și credincioși timișoreni, ca împreună să reactualizăm învățătura despre rugăciune și închinare, așa cum reiese din Sfânta Scriptură și din literatura patristică de specialitate.

În acest scop, Părintele Mitropolit a apelat la versete biblice legate de rugăciune pe care le-a explicat preoților și credincioșilor prezenți, a dialogat cu profesorii de la Facultatea de Teologie și cu preoții pe marginea lor, fapt ce a contribuit în mod substanțial la buna înțelegere a temei dezbătute.

„Rugăciunea este relația de mântuire a credinciosului cu Dumnezeu – a spus Înaltpreasfinția Sa, iar aceasta trebuie făcută cu credință, cu umilință și de bunăvoie, în felul acesta realizându-se adevărata închinare și adorare, ce se cuvin Domnului Iisus Hristos”.

Preoții și credincioșii prezenți, în număr mare, la această conferință de primăvară au trăit momente de o frumusețe duhovnicească aparte, atât în timpul slujbei Acatistului, cât și pe parcursul dezbaterilor coordonate de către Chiriarhul locului.

PĂRINTELE MITROPOLIT IOAN, PREZENT LA DECERNAREA TITLULUI DE DOCTOR HONORIS CAUSA, EXCELENȚEI SALE, DAVID SARANGA

Joi, 19 mai, la invitația domnului prof. univ. dr. Marilen Pirtea, rectorul Universității de Vest din Timișoara, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului a participat la ceremonia de decernare a titlului de Doctor Honoris

Causa, Excelenței Sale, Domnul David Saranga, Ambasadorul Israelului în România.

Festivitățile dedicate acestui eveniment au avut loc în Amfiteatrul A01 al Universității de Vest din Timișoara, în prezența comunității academice și a distinșilor invitați.

Întrucât, Excelența Sa, a vizitat de mai multe ori Timișoara și a avut într-una din vizite o întrevedere cu Părintele Mitropolit Ioan, la Centrul eparhial, prezent la eveniment, Înaltpreasfinția Sa, l-a felicitat pe Domnul Ambasador David Saranga, pentru Titlul

conferit, apreciind sprijinul Excelenței Sale, la consolidarea relațiilor culturale și educaționale dintre cele două State și îndeosebi pentru contribuția avută la dezvoltarea Centrului de Studii Iudaice și Israeliene, din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

VIZITA MAJESTĂȚII SALE, MARGARETA, CUSTODELE COROANEI REGALE A ROMÂNIEI, LA CATEDRALA MITROPOLITANĂ

Joi, 19 mai, în după-amiaza zilei, Majestatea Sa Margareta, Custodele Coroanei Regale a României, dimpreună cu Alteța Sa Regală, principele Radu al României, a vizitat Catedrala mitropolitană, întâmpinații fiind de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, Primarul Municipiului Timișoara, domnul Dominic

Fritz, reprezentanți ai mediului universitar din Timișoara, precum și al celorlalte confesiuni creștine din oraș.

Adresându-le cuvântul de bun venit, Părintele Mitropolit Ioan a fostul ghidul Casei Regale pentru câteva momente, făcând o prezentare a istoricului monumentalei catedrale mitropolitane, reliefând prezența Majestății

Sale, Regele Mihai I al României, la târnosirea acesteia, pe data de 6 octombrie 1946, Majestatea Sa fiind unul din ctitorii sfântului locaş.

De asemenea, la intrarea în catedrală, la locul unde se afla pictura votivă a Majestăţii

Sale, Înaltpreasfinţitul Părinte Ioan a oferit Majestatăţii Sale, Margareta şi Alteţei Sale, principele Radu două candelă aprinse cu Sfântă Lumina de la Sfântul Mormânt de la Ierusalim,

care au fost depuse în memoria Majestății Sale, Regele Mihai I al României.

De la catedrala mitropolitană, Părintele Mitropolit Ioan a însoțit delegația în Piața Victoriei, unde în prezența înalților oaspeți, precum și a domnului Dominic Fritz, Primarul Timișoarei și a reprezentanților autorităților locale și județene, a fost dezvelită plăcuța cu denumirea Bulevardul Regele Mihai I, între

clădirea Rectoratului Universității Politehnica și clădirea Hotelului Timișoara.

Vizita de la Timișoara a reprezentanților Casei Regale s-a încheiat în Piața Libertății, acolo unde în fața clădirii Comendurii Garnizoanei a fost plantat un stejar, de către Majestatea Sa, Margareta, Custodele Coroanei Regale a României.

✠ ÎNTÂLNIRI PREOTEȘTI ÎN PROTOPOPIATUL DETA

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, întâlnirile preoțești au fost reluate și în Protopopiatul Deta. Astfel, protopopiatul nostru a fost împărțit în trei cercuri misionare, care s-au întrunit în

acest an, într-o primă sesiune, de primăvară, după cum urmează:

Cercul misionar 1 s-a întrunit în data de 08.05.2022, ora 17, în biserica parohiei Cebza, parohiile participante fiind cele din: Toager,

Livezile, Banloc, Ghilad, Ciacova, Obad, Macedonia, Petroman, Cebza, Liebling și Cerna. Referentul a fost Pr. Ursu Iuliu Mihail de la parohia Macedonia, care a prezentat un material despre începuturile rugăciunii, rugăciunea la Sfinții Părinți și rugăciunea în Sfânta Liturghie.

Cercul misionar 2 s-a întrunit în data de 15.05.2022, ora 17, în biserica parohiei Voiteg, parohiile participante fiind cele din: Birda, Voiteg, Colonia Gătaia, Șipet, Deta, Opațița, Pădureni, Jebel și Folea. Referentul a fost Pr. Codreanu Radu Mihai de la parohia Folea, care a prezentat experiența personală a rugăciunii.

Cercul misionar 3 s-a întrunit în data de 22.05.2022, ora 17, în biserica parohiei Ferendia, parohiile participante fiind cele din: Berecuța, Denta, Șemlacu Mare, Jamu Mare, Gherman, Moravița, Stamora Germană, Clopodia și

Ferendia. Referentul a fost Pr. Žižica Pavel de la parohia Moravița care a prezentat câteva aspecte ale rugăciunii la Sfinții Isihaști.

Toate cele trei cercuri misionare au debutat cu un moment de rugăciune și, după susținerea referatului, toți preoții prezenți au luat cuvântul și pe marginea celor prezentate dar și pentru a face, la provocarea protopopului, a unei „radiografii” a parohiilor păstorite, cu avantajele și dezavantajele unei misiuni pastorale cotidiene, în condițiile unor vremuri destul de dificile și tulburi.

Ca și concluzie este faptul că preoții au participat cu bucurie la aceste întâlniri menite de a ne apropia mai mult unii de alții, de a împărtăși din experiențele personale dar și de a fi mai uniți unii cu alții în fața acestor provocări actuale.

FESTIVALUL CORAL „BUCURIA ÎNVIERII” LA PAROHIA ȘAG

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului la parohia cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, din localitatea Șag, Protopopiatul Timișoara I, a avut loc cea de-a IV-a ediție a Festivalului coral „Bucuria Învierii”. Evenimentul a fost organizat de Parohia Ortodoxă Română Șag în colaborare cu Primăria și Consiliul Local al Comunei Șag, care de câțiva ani reușesc să înscrie o serie de activități comune pe agenda culturală locală, cu scopul de a promova valorile tradiționale și spirituale ce îmbogățesc patrimoniul cultural imaterial al acestei localități situate în vecinătatea Timișoarei.

La această ediție au participat următoarele formații corale: Corul bisericesc „Theofora Dacica Timisiensis” al Parohiei Timișoara-Dacia,

dirijor pr. Ionuț Florin Filip, Corul bisericesc „Apostolia” al Parohiei Timișoara-Viile Fabric, dirijor Alexandru Șuca, Grupul vocal „Lira” din Timișoara, dirijor Camelia Condescu, Corul bisericesc „Armonii Divine” al Parohiei Ortodoxe Române Timișoara- Fratelia, dirijor Ramona Iatan și Corul bisericesc „Armonia” al Parohiei Ortodoxe Șag, dirijor Daniel Cornel Vieriu, care au prezentat un bogat repertoriu de pricesne și cântări bisericești specifice perioadei pascale.

Părintele protopop Zaharia Pereș a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului și a subliniat faptul că, prezența corurilor parohiale la acest festival nu reprezintă doar o manifestare de ordin cultural sau un simplu act artistic, ci și o

datorie morală pe care o avem față de mișcarea corală din Banat, care la începutul secolului XX se putea mândri cu peste 300 de formații corale în orașele și satele bănățene.

Fiecare formație participantă a fost prezentată în cuvinte alese și laudative de către d-na Irina Arieșan, redactorul emisiunii Lumea de azi din Mitropolia Banatului.

În finalul evenimentului, părintele paroh Florin Ioan Băraa transmis mulțumiri ierarhilor noștri pentru susținerea arătată și tuturor participanților pentru prestația deosebită și emoționanta vibrație duhovnicească pe care au împărtășit-o toate formațiile corale.

CONFERINȚĂ COMUNĂ A PREOȚILOR DIN PROTOPOPIATELE LUGOJ ȘI FĂGET

Duminică, 22 mai, a avut loc prima conferință cu preoții din Protopopiatele Lugoj și Făget, desfășurată în prezența Înaltpreasfințitului Părinte și Mitropolit Ioan.

Lucrările conferinței au debutat cu oficierea Acatistului Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Lugoj. Împreună cu preoții celor două

protopopiate, la slujba Acatistului și la conferința de primăvară au participat și credincioși din oraș, precum și din satele limitrofe acestuia.

După momentul de rugăciune, a fost dezbătută tema conferinței preoțești, „Rugăciunea în viața Bisericii și a creștinului”, dedicată Anului Omagial stabilit de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Preoții desemnați să pregătească materialul conferinței au fost, Ion Dragomir, de la parohia Nevrincea, protopopiatul Făget și Constantin Timariu de la parohia Bacova, protopopiatul Lugoj, iar predica duminicală a fost susținută de preotul Ion Last de la parohia Cireșu-Măguri.

Încheindu-se prezentarea referatelor, Părintele Mitropolit Ioan a inițiat un dialog pe marginea temei prezentate cu preoții și credincioșii prezenți în sfânta biserică.

Pornind de la unele texte biblice despre rugăciune, Înaltpreasfinția Sa a subliniat că rugăciunea are un rol esențial în viața noastră de creștini, ne însoțește în momentele de bucurie și de tristețe, revarsă în sufletul nostru pace și bucurie. Prin rugăciunea făcută cu credință, cu umilință și cu stăruință, credinciosul vorbește cu Dumnezeu și intră în comuniune de iubire cu El și cu aproapele.

Chiriarhul a arătat, de asemenea, că scopul rugăciunii este mântuirea sufletului și i-a îndemnat pe cei prezenți să intensifice rugăciunea, mai ales în aceste vremuri amenințate de spectrul războiului, foarte importantă fiind așadar rugăciunea pentru pace, atât de prezentă în ecteniile sfințelor noastre slujbe.

CONFERINȚĂ PREOȚEASCĂ LA SÂNNICOLAU MARE

Duminică, 29 mai, în biserica *Nașterea Maicii Domnului* din Sânnicolau Mare, a avut loc conferința preoțească de primăvară dedicată *Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului*. La acest eveniment a fost prezent Preasfințitul Părinte Paisie Lugoianul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. După slujba Acatistului, predica a fost susținută de părintele Valer Cioica de la Parohia Periam, iar referatul de către părintele Cristian Preian de la Parohia Uihei. În final Preasfințitul Părinte Paisie a ținut un cuvânt de învățătură preoților și credincioșilor prezenți.

CONFERINȚĂ PREOȚEASCĂ DE PRIMĂVARĂ, LA DETA

In Duminica a 6-a după Paști, s-au desfășurat lucrările primei conferințe preoțești din anul 2022 în Protopopiatul Deta.

Întâlnirea a debutat cu Acatistul Mântuitorului Iisus Hristos, care a fost oficiat în biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh din Deta. Din partea

Centrului Eparhial a fost delegat părintele Marius Sfercoci, inspector eparhial, iar Oficiul Protopopesc a fost reprezentat prin părintele Ciprian Boșca, protopopul locului.

Predica zilei a fost pregătită și susținută de către părintele Călin Negrea care a vorbit de Rugăciunea lui Iisus, ca temă principală de învățătură a Duminicii a 7-a după Paști. În cuprinsul omiliei tematice, vorbitorul a accentuat importanța rugăciunii Mântuitorului pentru Sine, ucenici și creștinii de astăzi. Ca exemplificare a temei abordate s-a făcut referire la contribuția celor 318 Părinți de la Primul Sinod Ecumenic de la Niceea, din 325.

Conferința propriu-zisă a fost pregătită de către preoții Iuliu-Mihail Ursu și Radu-Mihai Codreanu și a tratat ca temă „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului”, Primul conferențiar a vorbit despre efectele căderii în păcat a omului, exemplificând cu diferite opinii ale Sfinților Părinți. După pierderea comuniunii, a urmat osteneala pentru făurirea oricărui lucru.

Un subcapitol al temei a reprezentat-o definiția rugăciunii, așa cum apare în literatura teologică a

primelor veacuri, începând cu Evagrie și încheindu-se cu notele Sfântului Nicolae Velimirovici. O contribuție interesantă a reprezentat-o tâlcuirea Sfintei Liturghii prin rugăciunea ei: interioară, exterioară și comună. Rugăciunea inimii practică de Părinții isihști a fost identificată în practica Sfintei Scripturi începând cu Cartea Deuteronomului și încheindu-se cu Evanghelia de la Ioan.

Al doilea conferențiar, părintele Radu-Mihai Codreanu a exemplificat starea de rugăciune la alți Sfinți Părinți din epoca veche a literaturii creștine și până la mărturiile ierarhilor Bisericii Ortodoxe Române.

Concluziile a fost formulate de către Preaonoratul Părinte Marius Sfercoci care a ilustrat rugăciunea ca bază a actului religios, prima treaptă a unei comunicări conștiente a omului cu Dumnezeu. La final vorbitorul a împărtășit binecuvântarea și purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan al Banatului și a fost dăruite din partea ierarhului bănățean, cărți de rugăciune participanților.

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 mai 2022

La invitația Preasfințitului Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, cu ocazia hramului catedralei episcopale, a oficiat Sfânta Liturghie la Caransebeș, împreună cu un sobor de ierarhi, membrii ai Sfântului Sinod.

2 mai 2022

A primit pe scriitorul și jurnalistul Petru Novac Dolângă, din Timișoara;

A primit pe tânărul Sașa Miatovici, absolvent al Facultății de Teologie din Timișoara, promoția 2011;

A primit pe domnul prof. Ioan Gaiță, de la Școala Gimnazială din Tormac.

3 mai 2022

A primit pe preotul paroh Achim Miloș, de la parohia Denta, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul paroh Cristian Szekeres, de la parohia Beregsău Mic, din protopopiatul Timișoara I.

4 mai 2022

A primit pe stavrofora Filoteia Nistor, stareța mănăstirii „Acoperământul Maicii Domnului”, de la Luncani;

A primit pe preotul paroh Petru Alexa, de la parohia Jimbolia, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Vasile Balogh, de la parohia Diniaș, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul Dorin Covaci, protopopul Oficiului protopopesec Făget.

5 mai 2022

A primit pe domnul prof. univ. dr. Silviu Sofronie, consul onorific al Republicii Moldova, la Timișoara;

A primit pe preotul paroh Petru Itinenț, de la parohia Timișoara Freidorf, din protopopiatul Timișoara I;

La invitația Episcopiei Romano-Catolice de Timișoara, respectiv a Excelenței Sale Iosif Csaba Pál, episcop de Timișoara, a participat la sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopilor Catolici din România, întrunire la care au mai fost prezenți Excelența Sa Miguel Maury Buendía, nunțiu apostolic în România și Republica Moldova, Excelența Sa Aurel Percă arhiepiscop și mitropolit al

Arhiepiscopiei de București, președintele CER, Excelența Sa dr. Gergely Kovács, arhiepiscop de Alba Iulia, respectiv arhiepiscopul emerit de București dr. Ioan Robu și episcopul emerit de Timișoara Dr. h.c. Martin Roos.

6 mai 2022

A primit pe preotul Zaharia Pereș, protopopul Oficiului protopopesesc Timișoara I, dimpreună cu preotul Gelu Vasiescu, secretarul protopopiatului, preotul coslujitor Alexandru Ranca, de la parohia Timișoara Fratelă, respectiv preotul paroh Petru Alexa, de la parohia Jimbolia;

A primit pe preotul Ciprian Boșca, protopopul Oficiului protopopesesc Deta, dimpreună cu preotul paroh Ionuț Mania, de la Parohia Liebling, respectiv preotul paroh Dragan Georgiev, de la parohia Voiteg;

A primit pe preotul paroh Marius Mocan, de la parohia Tomnatic, din protopopiatul Sânnicolau Mare;

A primit pe domnul conf. univ. dr. Daniel Lemeni, de la Facultatea de Teologie, din Timișoara;

A primit pe domnii profesori: Ioana Bolba, de la Liceul Tehnologic Electrotimiș, din Timișoara, Lucreția Rus, de la Școala Gimnazială nr. 25, din Timișoara, respectiv Samoilă Liviu, de la Liceul Waldorf, din Timișoara;

A primit pe tânărul Sorin Budai, absolvent al Facultății de Teologie din Timișoara, promoția 2011;

A primit pe Excelența Sa, Victor Chirilă, Ambasadorul Republicii Moldova la București;

La invitația președintelui comunității evreilor din Timișoara, a participat la ceremonia de redeschidere a sinagogii din cartierul Cetate, alături de oficialități locale, județene și centrale de stat.

8 mai 2022

A oficiat Sfânta Liturghie în parohia Giroc, din protopopiatul Timișoara I;

În după-amiaza zilei a sfințit crucea ce se va așeza pe turnul bisericii filiei Sânmartinul Sârbesc, al parohiei Dinaș, din protopopiatul Timișoara I.

9 mai 2022

A primit pe preotul Ionuț Furdean, protopopul Oficiului protopopesesc Lugoj, dimpreună cu preotul Cristian Cerbu, de la parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din Lugoj, respectiv preotul paroh Gheorghe Luminos, de la parohia Silagiu;

A primit pe preotul Dorin Covaci, protopopul Oficiului protopopesesc Făget, dimpreună cu preotul paroh Ioan Nicorici, de la parohia Tomești, respectiv preotul paroh Dorin Jurji, de la parohia Traian Vuia;

A primit pe preotul Marius Podereu, protopopul Oficiului protopopesesc Sânnicolau Mare, dimpreună cu preotul Călin Ciobanu, de la parohia cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, din Sânnicolau Mare;

10 mai 2022

A primit pe preotul paroh Vasile Ciotău, de la parohia Remetea Mare, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe preotul paroh Mihai Herghelegiu, de la parohia Satchinez, din protopopiatul Sânnicolau Mare;

A primit pe doamna profesor Andreea Raluca Popa, de la Școala Gimnazială nr. 27 din Timișoara.

11 mai 2022

A primit pe preotul Remus Poganu, de la parohia Bobda, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Ștefan Dumitrescu, de la parohia Sânpetru Mare, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

12 mai 2022

A primit pe preotul paroh Petru Temelie, de la parohia Murani, din protopopiatul Timișoara II, dimpreună cu membrii Consiliului parohial;

13 mai 2022

A primit pe preotul paroh Cristian Preian, de la parohia Uihei, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

15 mai 2022

A prezidat prima conferință de primăvară, a preoților din protopopiatele I și II Timișoara, desfășurată în biserica parohiei Timișoara Iosefin.

16 mai 2022

A primit pe preotul paroh George Giurgiu, de la parohia Timișoara Blașcovici, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Ionuț Bogdan, de la parohia Sinersig, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul coslujitor Sorin Vasii, de la parohia Timișoara Calea Martirilor – Sfântul Ștefan, din protopopiatul Timișoara II;

A primit pe domnul ec. Horia Cardoș, din Timișoara;

A primit pe domnul Dominic Fritz, Primarul Municipiului Timișoara.

18 mai 2022

A primit pe preotul Ilie Sere, de la mănăstirea Săraca, din protopopiatul Deta;

A primit pe doamna prof. Manuela Mătiș, directorul Școlii Gimnaziale din Săcălaz;

A primit pe preotul paroh Nicolae Dale, de la parohia Beregsău Mare, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Iosif Hânda, de la parohia Calea Aradului, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Marcel Moclinda, de la parohia Șipet, din protopopiatul Deta.

19 mai 2022

A participat la ceremonia de conferire a titlului de Doctor Honoris Causa, Excelenței Sale, Domnul Ambasador David Saranga, eveniment desfășurat la Universitatea de Vest din Timișoara;

A primit vizita Majestății Sale, Principesa Margareta, Custodele Coroanei Regale a României, dimpreună cu Alteța Sa, Principele Radu, la catedrala mitropolitană.

20 mai 2022

A oferit în localitatea Sacoșu Turcesc, o casă unei familii cu 11 copii.

21 mai 2020

A participat la Sfânta Liturghie la mănăstirea Luncaii de Sus, cu prilejul hramului.

22 mai 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Dumbrăvița, din protopopiatul Timișoara II;

A prezidat conferința preoțească de primăvară, din protopopiatele Lugoj și Făget, eveniment desfășurat în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, din Lugoj;

A oficiat slujba de priveghi în biserica din Luncaii de Jos, pentru preotul paroh Romel-Ion Neamțu.

23 mai 2022

A primit pe domnul general dr. de brigadă Dan Ionescu, comandantul Garnizoanei 18 Cercetare Supraveghere „Decebal”;

A primit pe domnul colonel Nicolae Slev, Inspector Șef – Inspectoratul Teritorial de Jandarmi Timiș, respectiv pe preotul misionar Mihai Venter, din cadrul Inspectoratului;

A primit pe preotul paroh Nicolae Voicu, de la parohia Ohaba Forgaci, din protopopiatul Lugoj.

24 mai 2022

A participat la manifestarea organizată de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului, prilejuită de împlinirea a 80 de ani de viață a domnului academician Ion Păun Otiman;

A primit pe doamna ec. Alina Simona Stancovici, managerul Spitalului Județean de Urgență Reșița;

A primit pe Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

25 mai 2022

A primit pe preotul paroh Lucian Spath, de la parohia Pișchia, din protopopiatul Timișoara II.

26 mai 2022

A primit pe domnul căpitan Sorin Staicu, comandantul comendurii Garnizoanei Timișoara;

A primit pe preotul paroh Petru Alexa, de la parohia Jimbolia, protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul Cristian Păiș, protopopul Oficiului protopopesec Timișoara II.

29 mai 2022

A oficiat Sfânta Liturghie în parohia Șiria, din Arhiepiscopia Aradului, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, respectiv Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, unde la final a fost sfințit Centru Social „Acoperământul Maicii Domnului”, ridicat în fosta școală confesională, în care Ioan Slavici a învățat condeiful, între anii 1854-1958.

30 mai 2022

A primit pe preotul paroh Cosmin Panțuru, de la parohia Timișoara Fabric – Sfântul Ilie, dimpreună cu preotul coslujitor Daniel Alic.

31 mai 2022

A participat la ceremonia de predare-primire a comnezii Drapelului de Luptă a Brigăzii 18 Cercetare Supraveghere „Decebal” și a trecerii în rezervă a domnului general dr. Dan Ionescu, organizată la sediul Batalionului 32 Cercetare Supraveghere „Mircea”, din Timișoara.

*A consemnat preotul Marius Sfercoci,
inspector eparhial*